

Allmänna motioner om energibesättning m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet ett antal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2005 om olika punktskattefrågor.

I ett inledande avsnitt om allmänna energiskattefrågor behandlas förslag om en reformering av energiskattesystemet, den gröna skatteväxlingen bl.a. om att skatteväxlingen skall utvärderas, tjänstenärings och industrins energiskatter, skattebefrielse på el för landanslutna fartyg, EU-samarbetet såvitt avser gemensam miniminivå för koldioxidskatt och beslutsordningen i rådet för miljöskatter, miljöavgift på dansk kolkraftproducerad el, incitament för ökad användning av vegetabilisk smörjolja samt slutligen frågan om skatterabatt för att stimulera hushållen att byta till energisnåla vitvaror. I de följande avsnitten behandlas förslag som rör jordbrukets miljö- och energiskatter, effektskatt på kärnkraft, torvens energi- och koldioxidskattebefrielse, vindkraft bl.a. slopande av miljöbonusen, röd finsk olja, skatt på naturgrus, reklamskatt, skatt på fritidsbåtar, skatt på djurförsök, skatt på socker och fett och slutligen miljöavgift på brandvarnare.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden. Till betänkandet har lämnats 14 reservationer och 4 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Bakgrund	5
Utskottets överväganden	11
Energiskatt, allmänt	11
Jordbrukets miljö- och energiskatter	17
Effektskatt på kärnkraft	20
Torv	22
Vindkraft	22
Röd finsk olja	24
Skatt på naturgrus	25
Reklamskatt	26
Skatt på fritidsbåtar	27
Skatt på djurförsök	28
Skatt på socker och fett	29
Miljöavgift på brandvarnare	30
Reservationer	31
1. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (m)	31
2. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (fp)	33
3. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (kd)	33
4. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (v)	35
5. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (c)	36
6. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (mp)	37
7. Jordbrukets miljö- och energiskatter, punkt 2 (mp)	38
8. Effektskatt på kärnkraft, punkt 3 (m, fp, kd)	39
9. Torv, punkt 4 (fp)	40
10. Vindkraft, punkt 5 (fp)	40
11. Vindkraft, punkt 5 (kd)	40
12. Skatt på naturgrus, punkt 7 (m)	41
13. Skatt på djurförsök, punkt 10 (mp)	41
14. Skatt på socker och fett, punkt 11 (mp)	42
Särskilda yttranden	44
1. Jordbrukets miljö- och energiskatter, punkt 2 (m, c)	44
2. Skatt på naturgrus, punkt 7 (c)	44
3. Reklamskatt, punkt 8 (m, fp, kd, c)	44
4. Skatt på fritidsbåtar, punkt 9 (c)	45
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	46
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Energiskatt, allmänt

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sk336, 2005/06:Sk362, 2005/06:Sk388, 2005/06:Sk416, 2005/06:Sk455 yrkande 5, 2005/06:Sk466, 2005/06:Sk470, 2005/06:Sk479 yrkande 2, 2005/06:Sk513, 2005/06:MJ292 yrkande 6, 2005/06:MJ531 yrkande 3, 2005/06:N338 yrkande 7, 2005/06:N436 yrkande 1, 2005/06:N439 yrkande 7, 2005/06:N441 yrkandena 3–5 och 2005/06:N476 yrkandena 4, 5, 13 och 14.

Reservation 1 (m)

Reservation 2 (fp)

Reservation 3 (kd)

Reservation 4 (v)

Reservation 5 (c)

Reservation 6 (mp)

2. Jordbrukets miljö- och energiskatter

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ448 yrkandena 8 och 9 samt 2005/06:N380 yrkande 2.

Reservation 7 (mp)

3. Effektskatt på kärnkraft

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sk290, 2005/06:Sk491, 2005/06:Sk503, 2005/06:N307 yrkande 2, 2005/06:N436 yrkande 8 och 2005/06:N476 yrkande 3.

Reservation 8 (m, fp, kd)

4. Torv

Riksdagen avslår motion 2005/06:N436 yrkandena 22 och 23.

Reservation 9 (fp)

5. Vindkraft

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:N436 yrkande 21 och 2005/06:N476 yrkandena 19 och 20.

Reservation 10 (fp)

Reservation 11 (kd)

6. Röd finsk olja

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sk252, 2005/06:Sk338 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:Sk381.

7. Skatt på naturgrus

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sk205, 2005/06:Sk304 och 2005/06:Sk380.

Reservation 12 (m)

8. Reklamskatt

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sk203.

9. Skatt på fritidsbåtar

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sk343 yrkande 2 och 2005/06:T494 yrkande 2.

10. Skatt på djurförsök

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sk492.

Reservation 13 (mp)

11. Skatt på socker och fett

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ351 yrkande 3.

Reservation 14 (mp)

12. Miljöavgift på brandvarnare

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sk354.

Stockholm den 23 mars 2006

På skatteutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Gunnar André (fp), Ulla Wester (s), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Per-Olof Svensson (s), Marie Engström (v), Lennart Axelsson (s), Ulf Sjösten (m), Mats Berglind (s), Jörgen Johansson (c), Catharina Bråkenhielm (s), Stefan Hagfeldt (m), Fredrik Olovsson (s), Anne-Marie Ekström (fp), Lars Gustafsson (kd) och Peter Rådberg (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ett 40-tal motioner från den allmänna motionstiden 2005 på punktskatteområdet. Förslagen rör energi- och koldioxidskatt på bränslen inom olika områden, energiskatt på el, effektskatt på kärnkraftverk, naturgrusskatt, reklamskatt, skatt på fritidsbåtar, skatt på djurförsök, skatt på socker och fett och miljöavgift på brandvarnare och är för sitt genomförande inte kopplade till innevarande budgetår och har därför inte behandlats i anslutning till budgetpropositionen för 2006. Motionärernas förslag till riksdagsbeslut redovisas i *bilaga 1*. I tre särskilda betänkanden 2005/06:SkU15 Ny vägtrafikskattelag m.m. samt allmänna motioner om vägtrafikbeskattning, 2005/06:SkU22 Motioner om alkoholskatt m.m. respektive ett betänkande med anledning av en aviserad proposition om skatt på flygresor behandlar utskottet övriga återstående motioner från den gångna höstens allmänna motionstid på punktskatteområdet.

Bakgrund

Beskattningen av energi i Sverige

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt tas ut på all energiförbrukning med undantag för flygbränslen. Skattesatsen är 25 %.

Punktskatter på bränslen

Enligt *energiskattelagen (1994:1776)* beskattas fossila bränslen som bensen, dieselolja, eldningsolja, kol och naturgas samt el. Ett nytt *energiskattedirektiv (2003/96/EG)* gäller sedan den 1 januari 2004 och har ersatt äldre direktiv som bara omfattade mineraloljor. Administrationen av harmoniserade punktskatter regleras i *cirkulationsdirektivet (92/12/EEG)*.

Bränslen beskattas med tre olika punktskatter – *energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt*. Alla tre punktskatterna tas ut för bensen, eldningsolja, fotogen, gasol, metan, naturgas, kol och petroleumkoks. Svavelskatt tas ut för torv. Energiskatt tas ut för råttalolja. Den allmänna principen är att skatt endast tas ut när bränslet används som motorbränsle eller för uppvärmning. Bränslen kan användas skattefritt för vissa i lagen specificerade ändamål.

Förutom de nämnda bränslena beskattas alla andra *motorbränslen*. Vidare beskattas andra mineraloljor och alla flytande och gasformiga kolväten när de säljs eller förbrukas för *uppvärmning*. Emellertid beskattas inte flygbensin och flygfotogen som används för flygning.

Svavelskatten på torv, kol, petroleumkoks och andra fasta och gasformiga produkter motsvarar 30 kr per kg svavel. Svavelskatten på flytande bränslen, t.ex. dieselolja och eldningsolja, är 27 kr per m³ för varje tiondels viktprocent svavel i oljan.

Skattesatserna för energiskatt och koldioxidskatt på bränslen anges i tabellform i energiskattelagen.

Skatten på oblyad *bensin* är indelad i två miljöklasser beroende på miljöegenskaper såsom innehållet av svavel, bensen, aromatiska kolväten, olefiner, forfor och ångtryck. I den bästa miljöklassen, miljöklass 1, ingår *alkylatbensin* som företrädesvis används i tvåtaktsmotorer. Alkylatbensinen har en lägre skattesats än annan miljöklass 1-bensin. Bensin i miljöklass 2 beskattas ännu något högre. All bensin som säljs på bensinstationerna tillhör miljöklass 1.

Omärkt *dieselolja* i miljöklass 1 beskattas något högre än grönmärkt eldningsolja. Omärkt dieselolja måste användas för drift av privata fritidsbåtar och alla slags motordrivna fordon. Skatten på dieselolja differentieras med hänsyn till miljökvaliteten i tre miljöklasser beroende på innehållet av exempelvis svavel, polycykliska aromatiska kolväten och andra aromater.

Skatten på energiprodukter sätts ned när de förbrukas för uppvärmning och i stationära motorer inom *tillverkningsindustrin och i jordbruk inklusive växthusuppvärmning, skogsbruk och vattenbruk*. Skattenedsättningen innebär att ingen energiskatt och endast 21 % av den generella koldioxidskatten betalas. Sedan de 1 januari 2005 gäller dessutom en särskild skattenedsättning motsvarande ca 2 kr per liter för dieselolja som används i *arbetsmaskiner* i jordbruk, skogsbruk och vattenbruk.

Ytterligare skattenedsättning kan medges för *företag med mycket hög energiförbrukning*. Om den betalade nedsatta koldioxidskatten överstiger 0,8 % av försäljningsvärdet för företagets tillverkade produkter kan företaget ansöka hos skattemyndigheten om en nedsättning av den överstigande skatten så att endast 24 % behöver betalas. Den kvarstående skatten måste i genomsnitt dock alltid minst motsvara EU:s minimiskattesats för de förbrukade energislagen. För vissa industrier som *tillverkar produkter av andra mineraliska ämnen än metaller* t.ex. cement, kalk, sten och glas gäller en alternativ möjlighet till nedsättning av koldioxidskatten på andra bränslen än mineraloljor. I detta fall begränsas skatten till 1,2 % av produktens försäljningsvärde. EU:s minimiskattesatser för de förbrukade energislagen får dock inte underskridas.

Befrielse från energiskatt och koldioxidskatt kan medges för vissa särskilda ändamål:

- bränslen som används för andra ändamål än som motorbränslen eller för uppvärmning,
- kol och petroleumkoks som används för metallurgiska processer,
- andra bränslen än bensin som används för järnvägstransporter,
- bränslen, utom flygfotogen och flygbensin, som används vid luftfart för annat än privat ändamål,

- flygfotogen och flygbensin som används vid luftfart (såväl för kommersiella som privata ändamål),
- bränslen som används för produktion av mineraloljor, kol, petroleumkoks och andra bränslen för vilka skatten betalas av tillverkaren,
- bränslen som används för produktion av el.

Befrielse från svavelskatt medges för de sex första ändamålen ovan. Några andra ändamål kvalificerar också för befrielse från svavelskatt. Ett ändamål är tillverkning av produkter av andra mineraliska ämnen än metaller. Svavelskatt tas heller inte ut för svavel som binds vid svavelrening eller i askan vid förbränning och därigenom inte emitteras till atmosfären.

Skattenedsättning medges vidare med hela energiskatten och med 79 % av koldioxidskatten på bränslen som används för produktion av värme vid *samtidig produktion av el och värme i en kraftvärmeanläggning*. Vid beräkningen av skattenedsättningen skall bränslet fördelas proportionellt mot produktionen av värme respektive el.

Regeringen kan medge skattebefrielse eller skattenedsättning för bränslen som används vid *pilotprojekt* för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter och särskilt för förnybara bränslen. Med hänvisning till denna möjlighet har regeringen gett hel skattebefrielse för t.ex. etanol och rapsmetylester (RME) som används som motorbränsle.

Statens punktskatteinkomster från bränslen uppgick år 2004 till ca 52,1 miljarder kronor.

Punktskatter på el

Energiskatt tas ut vid förbrukning av el. Skattesatserna varierar beroende på t.ex. vem som är förbrukare och var i landet förbrukningen sker. Energiskatten är 0,5 öre per kWh för el som förbrukas i tillverkningsindustrin, jordbruket och skogsbruket inklusive yrkesmässig växthusuppvärmning. Vid annan förbrukning än detta är energiskatten 20,1 öre per kWh i vissa kommuner i norra Sverige. I övriga fall är energiskatten 26,1 öre per kWh.

Skattebefrielse medges för el som produceras på särskilt sätt eller används för vissa ändamål. El är inte skattepliktig om den:

- framställs i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar el,
- i annat fall framställs av en producent som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kW och som inte yrkesmässigt levererar el,
- till lägre effekt än 50 kW utan ersättning levereras av en producent eller en leverantör till en förbrukare som inte står i intressegemenskap med producenten eller leverantören,
- framställs eller förbrukas på ett fartyg eller annat transportmedel,
- förbrukas i samband med framställning av el, eller
- produceras i ett reservkraftverk.

Den som yrkesmässigt levererar el som framställts i ett *vindkraftverk* får göra avdrag på energiskatten med 6,5 öre per kWh för landbaserad vindkraft och med 15 öre per kWh för havsbaserad vindkraft. Avdragsrätten upphör när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kWh.

Förutom energiskatt vid förbrukning av el finns det ytterligare en skatt på el. Kärnkraftverk betalar s.k. *effektskatt*. Skatten baserar sig på den termiska produktionsförmågan i kärnkraftsaggregatet. Skattesatsen är per kalendermånad 10 200 kr per MW av den termiska effekten.

El som producerades i Sverige under 2002 kom till 50 % från kärnkraft och till 40 % från vattenkraft. Endast omkring 10 % kom från biobränslen och fossila bränslen, huvudsakligen producerat i kraftvärmeverk.

Statens punktskatteinkomster från el uppgick år 2004 till ca 17,3 miljarder kronor.

Skatteväxlingskommittén m.m.

Skatteväxlingskommittén (Fi 1994:04) granskade idén om en grön skatteväxling och redovisade i januari 1997 sina slutsatser i betänkandet (SOU 1997:11) Skatter, miljö och sysselsättning. Kommittén presenterade bl.a. en modell för hur energiskattesystemet kunde reformeras i syfte att göra det mer överskådligt och stabilt samtidigt som miljörelateringen ökade. Finansdepartementets analysarbete beträffande Skatteväxlingskommitténs energiskattmodell presenterades i december 2000 i promemorian (Ds 2000:73) Utvärdering av Skatteväxlingskommitténs energiskattmodell.

I budgetpropositionen för 2001 drogs riktlinjerna upp för en *stegvis reformering av energiskattestrukturen* med utgångspunkt i Skatteväxlingskommitténs principskiss. Riksdagen godkände en strategi för en successivt ökad miljörelatering av skattesystemet genom en grön skatteväxling. Det samlade utrymmet för skatteväxling under perioden 2001 till 2010 var 30 miljarder kronor. Genom förslag i de senaste årens budgetpropositioner har hittills en skatteväxling om ca 17 miljarder kronor genomförts.

Skattenedsättningskommittén

Skattenedsättningskommittén (Fi 2001:09) tillsattes i april 2001 inför arbetet med att förverkliga strategin för fortsatt grön skatteväxling med uppgift att utreda utformningen av reglerna för nedsättning av skatt på energi som förbrukas för uppvärmning och drift av stationära motorer inom sektorer som är utsatta för internationell konkurrens (dir. 2001:29). I uppdraget ingick att föreslå lämpliga kriterier för vad som bör anses vara konkurrensutsatt verksamhet och analysera i vad mån sådan verksamhet bör motivera energiskattelättnader. I uppdraget ingick också att utreda andra avgränsningar av området för energiskattenedsättning för de konkurrensutsatta sektorerna än vad som gäller i dag. Utredningen skulle även följa utvecklingen inom EU och särskilt beakta EG:s regler om statligt stöd. Utredningen avlämnade i april 2003 betänkandet *Svåra skatter!* (SOU 2003:38).

I betänkandet föreslår utredningen bl.a. en ny energibeskattningsmodell som omfattar all näringsverksamhet. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Elcertifikat och handel med utsläppsrätter

Ett system för *elcertifikat för att främja förnybara energikällor* infördes den 1 maj 2003. Elanvändarna är skyldiga att köpa elcertifikat i relation till sin förbrukning, och inkomsterna från försäljningen skall täcka merkostnaden för att producera förnybar el. Industrier som behöver mycket el för sin tillverkning skall undantas från kravet att köpa elcertifikat.

Den 1 januari 2005 infördes ett system för *handel med utsläppsrätter* inom EU. Systemet omfattar utsläpp av koldioxid från energiomvandlingssektorn och energiintensiv industri. Utsläppshandeln är ett klimatpolitiskt instrument som skall styra mot minskade utsläpp av koldioxid. De svenska anläggningar som ingår i handelssystemet, med undantag för kondenskraftverk och oljeraffinaderier, betalar i dag koldioxidskatt för sin bränsleförbrukning. Införandet av utsläppshandel innebär därför att två medel används för att styra mot samma mål.

Utsläppshandeln har genomförts i den svenska lagstiftningen (bet. 2004/05: MJU5).

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2006 att koldioxidskatten skall slopas helt för bränslen som förbrukas i industrianläggningar som omfattas av handelssystemet med utsläppsrätter. Utskottet avvaktar för närvarande kommissionens beslut i frågan.

EU:s handelssystem genomförs i perioder. Regeringen planerar att i mars 2006 lägga fram en proposition med förslag till principer för tilldelning av utsläppsrätter för perioden 2008–2012 samt därefter till kommissionen ge in en nationell allokeringsplan för perioden.

Budgetbeslutet för 2006

Riksdagen har under den gångna höstens behandling av statsbudgeten för år 2006 ställt sig bakom regeringens förslag i budgetpropositionen på punktskatteområdet. För 2006 genomförs en grön skatteväxling på 3,6 miljarder kronor. Den innefattar en höjning av fordonsskatten för lätta lastbilar och lätta bussar, höjning av skatterna på kärnkraftsel, naturgrus och avfall som deponeras samt höjda elskatter. De senare höjningarna avser el som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning, elleverantörernas egenförbrukning och hushålls- och servicesektorn. Höjningen för hushålls- och servicesektorn var 0,6 öre per kWh utöver den fastställda indexuppräkningsom 0,1 öre per kWh. Riksdagen ställde sig vidare vid budgetbehandlingen positiv till regeringens intentioner att under budgetåret som en del i skatteväxlingen införa en skatt på flygresor och att införa en avfallsförbränningsskatt.

Budgetbeslutet innebär vidare att de förhöjda energiskattesatserna på el som förbrukas i större elpannor under vinterhalvåret slopas, att avtrappningen av avdraget för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk fortsätter, att reklamskatten på annonser i allmän nyhetstidning sänks och att beloppet av den skattepliktiga omsättning som berättigar till återbetalning av reklamskatt för dagspress respektive populär- eller fackpress höjs.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen, under förutsättning av kommissionens godkännande, att koldioxidskatten skulle slopas helt för bränslen som förbrukas i industrianläggningar som omfattas av handelssystemet med utsläppsrätter. Koldioxidskatten skulle slopas helt även för bränslen som förbrukas i kraftvärmeanläggningar som omfattas av handelssystemet och vars verkningsgrad uppgick till minst 89 %. Koldioxidskatten för bränslen som förbrukas i övriga anläggningar i energisektorn inom handelssystemet skulle enligt förslaget i ett första steg sättas ned med belopp motsvarande 13 öre per kg koldioxid. För kraftvärmeanläggningar skulle nedsättningen gälla utöver den befintliga skattenedsättningen om 79 % och totalt bli 93 %. Regeringen föreslog slutligen att en förlängning av den övergångsvis gällande begränsningsregeln för koldioxidskatteuttaget avseende kalk- och cementbranschen m.m. (1,2-procentsregeln) inte var nödvändig eftersom berörda företag omfattades av systemet för handel med utsläppsrätter. Riksdagen (bet. 2005/06:FiU1), som i sak inte hade några invändningar mot ett genomförande av regeringens förslag fr.o.m. den 1 januari 2006 beslutade emellertid att kommissionens godkännande skulle avvaktas innan lagförslaget antogs. Regeringens förslag i denna del bröts därför ut och överlämnades till skatteutskottet för fortsatt beredning. Riksdagen ansåg dock att det inte var lämpligt att låta kalk- och cementindustrins undantag löpa ut vid årsskiftet och beslutade om en treårig förlängning, dvs. fram till den 1 januari 2009.

Utskottet avvaktar för närvarande kommissionens beslut i fråga om ett slopande av koldioxidskatten i industrianläggningar som omfattas av handelssystemet med utsläppsrätter.

Riksdagen avslög slutligen motionsförslag bl.a. om att avskaffa skattebefrielsen för torv och att avskaffa skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel.

Utskottets överväganden

Energiskatt, allmänt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om en reformering av eller en översyn av energibeskattningen, en utvärdering av den gröna skatteväxlingen, tjänstenäringens främst hotell- och restaurangnäringens energiskatter, industrins energibeskattnings, skattebefrielse på el för landanslutna fartyg, miljöavgift på dansk kolkraftproducerad el, EU-samarbetet bl.a. om gemensam miniminivå för koldioxidskatt i EU och att miljöskatter skall kunna beslutas med kvalificerad majoritet i rådet, incitament för ökad användning av vegetabilisk olja i stället för mineralolja som smörjmedel och slutligen en skatterabatt för att stimulera till utbyte av vitvaror i hemmen.

Jämför reservationerna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd), 4 (v), 5 (c) och 6 (mp).

Motioner

I motion Sk470 av Sören Wibe (s) anfördes att man med årets gröna skatteväxling som totalt omfattar 30 miljarder kronor har hunnit halvvägs men att det ännu inte har gjorts någon utvärdering av de samlade effekterna av inkomstfördelning och regionalt utfall. Enligt motionen bör en uppföljning nu göras.

I motion Sk513 av Lars U Granberg (s) sägs att det är angeläget att regeringen gör en utvärdering av hur eventuella regionala skillnader av grön skatteväxling kan förhindras.

I motion Sk336 av Jeppe Johnsson (m) föreslås att det införs positiva incitament för ökad användning av vegetabilisk olja i stället för mineralolja som smörjmedel inom verkstads-, anläggnings-, bygg-, skogs- och sågverksbranscherna.

I motion Sk388 av Gunnar Axén och Per Bill (m) sägs att det behövs en skyndsam översyn av energibeskattningen för hotell- och restaurangföretagen för att skapa rättvisa konkurrensförhållanden och ett företagsklimat som gagnar viktiga tillväxtsektorer.

I Moderata samlingspartiets kommittémotion N439 yrkande 7 av Per Bill m.fl. (m) anfördes att den gröna skatteväxlingen är kontraproduktiv. Höjda energi- och koldioxidskatter drabbar hela samhällsekonomin negativt. Höjda priser slår mot kollektivtrafiken och i glesbygd blir bussturerna allt glesare och bilberoendet ökar. Skogsnäringens konkurrenskraft försämras och turismen drabbas, framhåller motionärerna.

I kommittémotion N441 yrkandena 3–5 av Per Bill m.fl. (m) föreslås en reformerad energibeskattnings som innebär att syftet med skatterna på energiområdet renodlas genom att skatter som syftar till att generera intäkter för staten tas ut i konsumentledet medan miljöskatter tas ut i producentledet. Det bör vidare ske en harmonisering av energiskatter och miljöavgifter i Norden. Skillnaderna leder till snedvridningseffekter och att produktionsresurserna inte används optimalt samt att industrin kan flytta produktion utomlands.

I motion MJ292 yrkande 6 av Lars Tysklind och Cecilia Wigström (fp) anförs att regeringen bör stimulera användningen av elkabel för strömförsörjningen på fartyg i hamn t.ex. genom att skattebefria elen. Eftersom bunkerolja varken beskattas med moms eller miljöavgift är det i dag lönsamt för fartyg att fortsätta använda motorerna i hamn.

I Folkpartiets motion MJ531 yrkande 3 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås att energibeskattnings utreds. I motionen sägs att det i Sverige är rätt hög beskattning av förbrukningen av el och drivmedel. Folkpartiet anser det principiellt riktigare att i stället för att beskatta energianvändningen lägga skatten på just de anläggningar som ger upphov till miljöskador. Folkpartiet syftar därvid främst på koldioxidutsläpp men även andra miljörelaterade utsläpp t.ex. försurande, övergödande eller hälsofarliga utsläpp av olika slag.

I kommittémotion N436 yrkande 1 av Eva Flyborg m.fl. (fp) framhåller motionärerna att el inte i sig är miljöfarlig och därmed icke önskvärd. Insatser bör i stället göras mot produktionssättet och inte elen i sig. Ökad elanvändning kan leda till miljövinster. Elskatten är ingen miljöskatt och bör inte ses som en del i grön skatteväxling.

I motion Sk362 av Ingemar Vänerlöf (kd) vill motionären utreda en skattebefrielse på elström till landanslutna fartyg. El genereras vanligen med hjälp av fartygets hjälpmotor som alstrar både avgaser och buller. Genom landanslutning undviks miljöpåverkande utsläpp. Många fartygsmotorer drivs med bunkerolja som är skattebefriad. Det är rimligt att även el till landanslutna fartyg skattebefrias, framhåller motionären.

I Kristdemokraternas kommittémotion N476 yrkande 4 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd) sägs att förhandlingar bör upptas med Danmark och andra exportländer så att kolkraftproducerad el vid import till Sverige kan beläggas med miljöavgift. Enligt motionen bör utredningen om energiskatter arbeta med inriktning på ett uthålligt skattesystem där goda miljöegenskaper, hög energieffektivitet och hög elproduktion premieras (yrkande 5). Vidare bör EU bli mer handlingskraftigt på miljöområdet, och enligt motionen bör EU kunna fatta beslut om miljöavgifter med kvalificerad majoritet (yrkande 13). Hittills har det på grund av ett fåtal länders blockering visat sig omöjligt att driva igenom t.ex. en gemensam miniminivå för koldioxidavgifter (yrkande 14). Motionärerna beklagar att regeringen konsekvent motsatt sig en förändring med hänvisning till att skattefrågor är en nationell angelägenhet.

I Vänsterpartiets motion Sk455 yrkande 5 av Lars Ohly m.fl. (v) anförs att det är viktigt med en utvärdering av den gröna skatteväxlingen utifrån effekter på miljön, inkomstfördelningen mellan olika grupper, regional fördelning och industrins konkurrenskraft. Det bör enligt motionen också göras en avstämning mot de miljö- och transportpolitiska målen. Det gäller exempelvis förlängd skattebefrielse för koldioxidneutrala drivmedel, gynnande av förmånsbilar som drivs med etanol/gas, koldioxidrelaterade fordonsskatter och skatt på flyg.

I motion Sk466 av Jörgen Johansson och Agne Hansson (c) beskrivs den verksamhet för utveckling av fordon och komponenter i kallt klimat som bedrivs i Norrbottens inland. Motionärerna föreslår en skyndsam översyn av energiskatten för fordonsindustrin och näraliggande verksamheter i syfte att skapa konkurrensneutralitet. Fordonsindustrin i Sverige är befriad från energiskatt. Eftersom det utvecklingsarbete som bedrivs på egna anläggningar hos lokala entreprenörer är identiskt med det som utförs av entreprenörer på anläggningar ägda av kundföretag, bör enligt motionen beskattningen vara lika.

I motion Sk479 yrkande 2 av Claes Västerteg (c) vill motionären ge svensk hotell- och restaurangnäring samma energibesättning som tillverkningsindustrin.

I Miljöpartiets motion N338 yrkande 7 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) sägs att koldioxidskatten för lätt industri på sikt bör höjas och att undantag och nedsättningar för industrin skall villkoras med långsiktiga energiavtal med staten. Den lätta industrin, t.ex. verkstadsindustrin, har haft svaga incitament att bry sig om oljenotan. Enligt motionärerna är det orimligt att villaägare eller sjukhus betalar 91 öre i koldioxidskatt medan industrin betalar 19 öre. Det finns alternativa uppvärmningsformer, tätning, isolering och värmeåtervinning i samma utsträckning för industrier som för bostäder och lokaler. Den lätta industrin ingår heller inte i handelssystemet för utsläppsätter.

I motion Sk416 av Christer Winbäck m.fl. (fp, m, kd, c) föreslås en utredning om hur man genom ett stöd stimulerar hushållen att byta till energisnåla hushållsprodukter för att därigenom minimera energiåtgången.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har i samband med den gångna höstens budgetbeslut beslutat om en skatteväxling för 2006 på 3,6 miljarder kronor. Skatteväxlingen innefattar höjd fordonsskatt för lätta lastbilar och lätta bussar och höjda skatter på kärnkraftsel, naturgrus och avfall som deponeras samt på el. Riksdagen ställde sig vidare positiv till att under budgetåret som en del i skatteväxlingen införa en skatt på flygresor och att införa en avfallsförbrännings-skatt. Budgetbeslutet innebär vidare att de förhöjda energiskattesatserna på el som förbrukas i större elpannor under vinterhalvåret slopas, att avtrappningen av avdraget för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk fortsätter och att ett första steg tas mot att avskaffa reklamskatten.

Sedan skatteväxlingen påbörjades har nya ekonomiska styrmedel tillkommit på energiområdet i form av handel med utsläppsrätter och elcertifikat som innebär en miljöstyrning vid sidan om skattesystemet. Införandet av alternativa styrmedel fordrar en samordning med energibeskattningen. Riksdagen godtog i samband med budgetbeslutet att styrningen mot minskade koldioxidutsläpp för de anläggningar som omfattas av utsläppshandeln skall ske genom handelssystemet och att koldioxidskatten slopas helt fr.o.m. den 1 januari 2006 för bränslen som förbrukas i industrianläggningar och effektiva kraftvärmeanläggningar som omfattas av handelssystemet. Koldioxidskatten för bränslen som förbrukas i övriga anläggningar i energisektorn inom handelssystemet skall i ett första steg sättas ned med belopp motsvarande 13 öre per kg koldioxid. Riksdagen avvaktar för närvarande kommissionens godkännande innan lagförslaget antas.

I Regeringskansliet pågår ett arbete med en reformering av näringslivets energibeskattnings i syfte att öka miljöstyrningen. Enligt budgetpropositionen för 2006 bör det fortsatta arbetet samordnas med den tidigare aviserade större översynen av skattesystemet. Redan nu behövs en anpassning av den särskilda begränsningsregeln för uttag av koldioxidskatt som gäller för energiintensiva företag (0,8-procentsregeln). Anpassning skall vara genomförd senast den 1 januari 2007 och en ansökan om stadsstödsgodkännande kommer att ges in i sådan tid att riksdagen kan behandla frågan under hösten 2006. Det kommer vidare att ges in en ansökan om förlängning av statstödsgodkännandena när det gäller den generellt lägre skattenivån för el respektive bränslen för uppvärmning eller drift av stationära motorer inom tillverkningsindustrin och den nämnda 0,8-procentsregeln samt de skattelättnader som gäller för bränslen som förbrukas för värmeproduktion i kraftvärmeverk.

Regeringskansliet arbetar också med att anpassa reglerna i energiskattelagen till det nya energiskattedirektivet. Hittills har riksdagen infört miniskattesatsen för el som används i yrkesmässig verksamhet. Skattefriheten för el i vissa industriella processer har anpassats till den ram som numera sätts av direktivet. Riksdagen har vidare genomfört en möjlighet för energiintensiva företag att befrias från energiskatten på el i utbyte mot att företaget deltar i ett program för energieffektivisering och åtar sig att genomföra åtgärder som leder till en effektivare elanvändning. Av återstående anpassningar av energiskattelagen har redan nämnts anpassningen av 0,8-procentsregeln för energiintensiva företag. Därutöver återstår mindre justeringar av det skattepliktiga området samt av reglerna för kontroll av främst biobränslen vid mellanstatlig handel. Regeringen har förklarat att man avser att lägga fram förslag i ovannämnda frågor till riksdagen under året med ikraftträdande den 1 januari 2007.

Utskottet finner mot bakgrund av den pågående reformeringen av energibeskattningen, som riksdagen ställt sig bakom, inte anledning att närmare gå in på motionerna N441, MJ531 och N436 som mer övergripande ifrågasätter *energiskattesystemet* och som vill utreda energibeskattningen på nytt.

I tre motioner, Sk470, Sk513 och Sk455, om *den gröna skatteväxlingen* efterlyses utvärderingar utifrån miljöeffekter, inkomstfördelningssynpunkt, regionalt utfall och industrins konkurrenskraft. I motion N439 redovisar motionären vilka effekter den gröna skatteväxlingen enligt hans åsikt haft. Utskottet erinrar om att riksdagen i samband med budgetbeslutet för 2001 ställde sig bakom regeringens strategi för grön skatteväxling för perioden 2001–2010. Utgångspunkten var att en grön skatteväxling måste genomföras stegvis och varsamt och att effekterna löpande skulle följas upp. Skatteväxlingen har hittills framför allt inneburit att höjda energi- och koldioxidskatter för hushålls- och servicesektorn växlats mot höjda grundavdrag i inkomstbeskattningen. I skatteväxlingen för 2005 lades tyngdpunkten för första gången på transportsektorn. Den skatteväxling som genomfördes 2001–2003 utvärderades inom Finansdepartementet (prop. 2004/05:1, kap. 8, appendix). Vidare har den gröna skatteväxlingen analyserats av Långtidsutredningen (SOU 2003:2, bil. 11).

Utskottet bedömer att höjningen av koldioxidskatten har haft en dämpande effekt på koldioxidutsläppen och att den gröna skatteväxlingen medfört en ökad medvetenhet om kostnaderna för miljöpåverkan. För en miljömässigt hållbar utveckling spelar den gröna skatteväxlingen enligt utskottets mening en central roll. Riksdagen har som framgått ovan i samband med budgetbeslutet för 2006 beslutat om den fortsatta skatteväxlingen. I fortsättningen skall en avvägning göras av i vilken utsträckning miljöstyrningen skall uppnås med skattesystemet via den gröna skatteväxlingen och i vilken utsträckning miljöstyrningen skall uppnås med andra ekonomiska styrmedel.

Enligt vad utskottet erfarit har regeringen givit Naturvårdsverket och Statens energimyndighet i uppdrag att, i samråd med berörda miljömåls- och sektorsmyndigheter, göra en övergripande, heltäckande utvärdering av dagens ekonomiska styrmedel inom miljöområdet. Myndigheterna skall redovisa sin utvärdering senast den 1 oktober 2006. Arbetet utgör en första del av två i en studie som skall ingå i den fördjupade utvärderingen 2008 och utgör ett komplement till miljömålsmyndigheternas arbete med förslag till åtgärder, inklusive ekonomiska styrmedel, inom sina respektive mål.

Utskottet anser att ett tillkännagivande till regeringen om utvärdering av eller andra aspekter på den gröna skatteväxlingen inte är påkallat.

Motionerna Sk479 respektive Sk388 tar upp tjänstenäringsarnas främst *hotell- och restaurangnäringens energiskatter*. Enligt motionerna bör villkoren bli desamma som för tillverkningsindustrin. I en annan motion, motion Sk466, föreslås att en skyndsam översyn av *energiskatten för fordonsindustrin och näralliggande verksamheter* i syfte att skapa konkurrensneutralitet. Förslag om en höjning på sikt av *koldioxidskatten för lätt industri* lämnas i motion N338. Som utskottet ovan framhållit pågår ett arbete med en reformering av näringslivets energibeskattnings i syfte att öka miljöstyrningen. Arbetet torde innefatta frågan om industrins skattened-

sättning och avgränsningen av det nuvarande området för energiskattenedsättning mot andra sektorer. Utskottet anser att resultatet av beredningen bör avvaktas.

Utskottet övergår härefter till motionerna Sk362 och MJ292 som gäller *skattebefrielse på el för landanslutna fartyg*. Här anförs bl.a. att regeringen bör stimulera användningen av elkabel för strömförsörjningen på fartyg i hamn t.ex. genom att skattebefria elen. Utskottet ser stora miljömässiga fördelar i att fartyg i hamn inte använder dieselmotorer för sin elförsörjning. Frågan har internationella aspekter och bör behandlas i ett vidare sammanhang. Enligt uppgift kan frågan komma att stå på dagordningen i samband med det ministerrådsmöte som hålls inom ramen för Nordsjösamarbetet i Göteborg den 4–5 maj 2006. Nordsjösekretariatet finns på Miljödepartementet. Den aktuella frågan är således redan aktualiserad i Regeringskansliet och ett tillkännagivande är därmed obehövt.

En motion, N476, berör EU-samarbetet bl.a. frågan om en *gemensam miniminivå för koldioxidskatt i EU*, beslutsordningen för miljöskatter och att beslut skall tas med *kvalificerad majoritet i rådet*. Som utskottet de senaste åren har redovisat har Sverige i EU aktivt stött arbetet med det nya energiskattedirektiv som antogs den 27 oktober 2003 och som innebär att positiva minimiskattensnivåer för el och samtliga energiprodukter, dvs. såväl mineraloljor som kol och naturgas, därigenom gäller fr.o.m. den 1 januari 2004. Direktivet innebär höjda minimiskattesatser på mineraloljor men samtidigt ökad flexibilitet för medlemsstaterna, bl.a. vad gäller möjligheten till differentiering utifrån bränslets miljöegenskaper.

Nicefördraget som trädde i kraft den 1 februari 2003 innebar att användningen av beslutsfattande med kvalificerad majoritet i rådet utvidgades på en lång rad områden där det tidigare helt eller delvis beslutats med enhällighet. Krav på enhällighet fanns dock kvar t.ex. på skattepolitikens område. Om det konstitutionella fördraget som lades fram vid Europeiska rådets möte i juni 2004 träder i kraft kommer användningen av kvalificerad majoritet i rådet att ytterligare utvidgas. Även i fortsättningen skall dock enhällighet krävas på skatteområdet. Utskottet anser att den nuvarande ordningen för att fatta beslut i skattefrågor i EU är den som långsiktigt gynnar svenska intressen. Det kan i detta sammanhang framhållas att Amsterdamfördraget som trädde i kraft 1999 innebar att miljöfrågorna fick en ökad tyngd inom EU:s målformuleringar och att formerna för beslut om åtgärder för att uppnå miljömålen ändrades. Europaparlamentet har fått en större roll i lagstiftningsarbetet. Genom fördraget förtydligades även formuleringen av miljögarantin. Miljögarantin innebär att ett medlemsland inte skall behöva sänka en motiverad skyddsnivå i sin nationella lagstiftning till följd av EU:s regler.

När det härefter gäller förslaget i samma motion om att *belägga dansk kolkraftsproducerad el med miljöavgift* vid import till Sverige är utskottet övertygat om att elproduktion som inte är miljövänlig kommer att bli dyrare och därmed mindre konkurrenskraftig i samband med att staterna

skall minska utsläppen av koldioxid för att säkerställa åtagandena under Kyotoprotokollet. Danmark skall inom ramen för EU:s interna bördefördelning minska sina utsläpp av drivhusgaser med 21 % jämfört med 1990 års nivå. Enligt den danska genomförandeplanen kommer danska kolkraftverk att kunna exportera el endast om de köper kvoter som uppväger utsläppen.

I motion Sk336 anförs att det bör införas positiva *incitament för ökad användning av vegetabilisk olja i stället för mineralolja som smörjmedel* inom bl.a. verkstadsbranschen. Bioråvaruutredningen gjorde i sitt betänkande SOU 1994:113 en inventering av biobaserade råvaror och kom fram till att bl.a. vegetabiliska smörjmedel kunde ersätta vissa av de produkter som användes. Utredningen föreslog en miljöavgift på 5 kr per liter på mineraloljebaserade smörjmedel. Utredningens betänkande behandlades i proposition 1997/98:145 Svenska miljömål. Miljöpolitik för ett hållbart Sverige. Förslaget om miljöavgift genomfördes dock inte. Utskottet anser inte att förslaget bör tas upp på nytt.

Slutligen, i motion Sk416 föreslås en utredning av hur man *stimulerar till byte av hushållsprodukter* för att minimera energiåtgången i hushållen. Utskottet anser att energiskatten på el ger ett tillräckligt incitament för hushållen att byta till energisnålare vitvaror och är inte berett att föreslå en skatterabatt eller att föreslå att frågan utreds.

Utskottet avstyrker med det ovan anförda samtliga i avsnittet behandlade motioner i förekommande fall i motsvarande delar.

Jordbrukets miljö- och energiskatter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om konkurrensneutrala skatter för jordbruks- och livsmedelsnäringarna och om en utvidgad växtnäringsskatt.

Jämför reservation 7 (mp) och särskilt yttrande 1 (m, c).

Bakgrund

Sedan den 1 juli 2000 omfattas jordbrukssektorn av samma skattelättnader som tillverkningsindustrin vid förbrukning av el och bränslen. En beskrivning av energibeskattningen har lämnats ovan.

I samband med att energiskatten på drivmedel höjdes den 1 januari 2005, som led i den gröna skatteväxlingen, sänktes samtidigt koldioxidskatten på dieselolja som används i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet med 77 %, vilket innebar en sänkning av dieselskatten med 2 kr per liter från 2005 års nivå. Syftet var att skapa likvärdiga konkurrensförutsättningar för det svenska jord- och skogsbruket jämfört med övriga EU.

Riksdagen har vidare nyligen beslutat att diesel som används i arbetsmaskiner inom yrkesmässig skogsbruksverksamhet i de stormdrabbade områdena i södra Sverige skall befrias från energi- och koldioxidskatt. Slutligen kan framhållas att fordonsskatten på jordbrukstraktorer slopades den 1 januari 2002.

Skatterna på bekämpningsmedel och gödselmedel infördes båda 1984. Gödselmedelsskatten är 1:80 kr för varje helt kilo kväve, förutsatt att andelen kväve i medlet är minst 2 %, och 30 kr för varje helt gram kadmium i gödselmedel, till den del kadmiuminnehållet överstiger 5 gram per ton fosfor. Bekämpningsmedelsskatten är 30 kr för varje helt kilo verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet.

Riksdagen har efter förslag i budgetpropositionen för 2002 beslutat om en återföring av skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel till jordbruks- och växthusnäringen. Skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel återförs till jordbruket via särskilda anslag. Huvuddelen av den återförda skatten används till åtgärder för att minska växtnäring förluster från jordbruket och minska miljöriskerna inom växtskyddsområdet. En mindre del av beloppet återförs kollektivt till jordbruksnäringen för bl.a. informations-, utbildnings-, rådgivnings- och utvecklingsinsatser med syfte att främja hållbara produktionsmetoder. Skatten på bekämpningsmedel återförs kollektivt för forsknings- och utvecklingsinsatser med syfte att främja en hållbar utveckling inom jordbruket och trädgårdsnäringen.

EU:s jordbrukspolitik reformerades i september 2003. Reformbeslutet innebär en ökad fokusering på åtgärder som syftar till en hållbar utveckling av landsbygden. Regeringens skrivelse om genomförande av EU:s jordbrukspolitik i Sverige (skr. 2003/04:137) till riksdagen innebar bl.a. en förstärkning av det nuvarande Miljö- och landsbygdsprogrammet från 2005 genom s.k. modulering, dvs. överföring av EU-medel från produktionsstöd till Miljö- och landsbygdsprogrammet. Den nationella medfinansieringen av EU-medlen sker genom en återföring av skatten på handelsgödsel.

Återföringen av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel uppbyren åren 2001–2003 sker under anslag 44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. Den fortsatta återföringen av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel sker under anslag 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. År 2006 skall ytterligare 100 000 000 kr av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel återföras under anslaget. Återförda skattemedel skall år 2006 användas för verksamhet som främjar en hållbar utveckling av svenskt jordbruk samt bidrar till att konkurrens- och tillväxtförmågan stärks. Verksamheten skall bl.a. omfatta forsknings- och utvecklingsverksamhet, t.ex. på bekämpningsmedelsområdet.

Motioner

I motion N380 yrkande 2 av Carl-Erik Skårman och Cecilia Widegren (m) begärs ett tillkännagivande om de snedvridande konkurrensvillkoren för livsmedels- och jordbruksnäringarna. I motionen talas bl.a. om att skapa bättre och tryggare förutsättningar för människor att kunna arbeta och bo i Skaraborg och att motionärerna kommer att verka för att svenska skatter och avgifter blir konkurrensneutrala i förhållande till konkurrentländernas.

I Miljöpartiets kommittémotion MJ448 yrkande 8 av Åsa Domeij m.fl. (mp) anförs att en utredning bör ta fram förslag på en utvidgad växtnäringsskatt som både omfattar handelsgödsel och inköpt foder. Cirka 80 % av växtnäringssämnena cirkulerar via djuren genom det foder djuren äter. Enligt motionen är det på djurgårdar fodret som har störst inverkan på växtnäringens balansens tillförselsida.

I motionen anförs slutligen att alla jordbruksspecifika miljöskatter skall återföras till näringen genom ökade miljöersättningar och satsningar på för det hållbara jordbruket viktiga forsknings- och utvecklingsfrågor (yrkande 9).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det av motion N380 inte klart framgår vilka skatter som motionärerna av hänsyn till livsmedels- och jordbruksnäringarna anser bör bli mer konkurrenskraftiga, och utskottet utgår från att det främst handlar om dieselskatten och skatterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel. Utskottet vill inledningsvis framhålla att Sverige är pådrivande i arbetet med att reformera den gemensamma jordbrukspolitiken. Ambitionen är att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft, och Sverige arbetar aktivt på EU-nivå för att höja ambitionsnivån inom bl.a. djurskydds- och miljöskyddslagstiftningen med den svenska lagstiftningen som förebild.

Punktskatten på diesel utgör ett viktigt styrmedel i miljöpolitiken som syftar till att minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser. Skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel utgör också viktiga styrmedel och bidrar till att minska växtnäringens förluster och dämpar riskerna med användningen av bekämpningsmedel.

Riksdagen har i olika beslut strävat efter att det svenska jord- och skogsbruket skattemässigt skall ha likvärdiga konkurrensförutsättningar med övriga EU. Sedan år 2000 har jord- och skogsbrukssektorn samma reducerade beskattningsnivå som tillverkningsindustrin vad beträffar diesel som används för uppvärmning och drift av stationära motorer. Detsamma gäller elförbrukningen där skatt betalas enligt en skattesats motsvarande energiskattedirektivets miniminivå, dvs. 0,5 öre per kWh. Fordonsskatten på jordbrukstraktorer slopades 2002. Dieselskatten för jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner sänktes den 1 januari 2005 med 2 kr per liter från 2005 års nivå. Riksdagen (bet. 2005/06:SkU14) har vidare nyligen beslutat att die-

sel som används i vissa arbetsmaskiner i de stormdrabbade områdena i södra Sverige t.o.m. utgången av innevarande år skall vara befriade från energi- och koldioxidskatt.

Riksdagen har i samband med budgetbeslutet för år 2006 (bet. 2005/06:FiU1) och i samband med behandlingen av motioner om vägtrafikbeskattningen (bet. 2005/06:SkU15) tagit ställning till fordons- och drivmedelskatterna och därvid avvisat förslag om skattesänkningar. Riksdagen avvisade också vid budgetbehandlingen motionsförslag om att avskaffa skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel. Utskottet är inte heller i detta sammanhang berett att föreslå förändringar av vare sig skatten på diesel, skatten på bekämpningsmedel eller skatten på handelsgödsel. Utskottet anser mot bakgrund av vad som redovisats ovan om återföringen av de jordbruksspecifika skatterna att det inte finns anledning för riksdagen att uttala sig i frågan. Utskottet avstyrker därmed de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Effektskatt på kärnkraft

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att effektskatten skall sänkas eller avvecklas.

Jämför reservation 8 (m, fp, kd).

Bakgrund

Kärnkraftsskatten är en fast skatt som betalas av kärnkraftsproducenterna och baseras på reaktorernas termiska effekt. Skatten är således oberoende av hur mycket el som produceras. Skatten tas ut för varje månad med ett belopp per MW av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Vid en avställning av en reaktor under längre sammanhängande tid än 90 dagar betalas dock ingen skatt för de överskjutande dagarna.

Riksdagen beslutade under höstens budgetbehandling om en höjning från den 1 januari 2006 av effektskatten på kärnkraft med 85 % till 10 200 kr per MW och månad. Bakgrunden till höjningen var att de elpris-höjningar som den under året inledda utsläppshandeln orsakar hade bidragit till icke obetydliga intäktsökningar för kärnkraftsproducenterna.

Motioner

I motion Sk290 av Henrik von Sydow (m) anförs att effektskatten omedelbart bör avskaffas. Ringhals betalar med regeringens nya förslag 1,3 miljarder kronor per år i effektskatt. Fler än 10 000 hallänningar är öppet arbetslösa, och även energipolitiken måste inriktas mot att skapa fler jobb.

Regeringens politik innebär stigande elpriser och försämrade villkor även för den elintensiva industrin som är så viktig för sysselsättningen, framhåller motionären.

I motion N307 yrkande 2 av Lars Lindblad m.fl. (m) sägs att effektskatten i första hand bör sänkas och på sikt avskaffas. Enligt motionen påverkar skatten lönsamhetskalkylen för investeringar som ger förlängd driftstid och högre effekt. Det innebär ett antal tusen förlorade jobb i kärnkraftskommunerna.

I Folkpartiets kommittémotion N436 yrkande 8 av Eva Flyborg m.fl. (fp) föreslås att effektskatten på ett par års sikt fasas ut. Skatten snedvrider konkurrensen mellan olika energislag och gynnar fossila bränslen. Den betraktas i budgeten som en extraskatt eller skattesanktion, och Folkpartiet accepterar inte godtyckliga extraskatter på vissa företag.

I motion Sk503 av Chatrine Pålsson (kd) föreslås också att effektskatten snarast bör avskaffas. Enligt motionen är inget annat energislag utsatt för sådan straffskatt. Det hämmar investeringar i både ny och befintlig kraft. Ett högre elpris försämrar Sveriges internationella konkurrenskraft.

I Kristdemokraternas kommittémotion N476 yrkande 3 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd) sägs att Kristdemokraterna principiellt är tveksamma till att genom höjningen av effektskatten på kärnkraft pungslå kraftföretagen, vare sig syftet är att svälta ut kärnkraften eller att ta hem det som ses som övervinster. Enligt motionen kommer Allians för Sverige att hitta former för att avveckla alla produktionsskatter som snedvrider konkurrensen och som skapar incitament att bygga ut kraftproduktion i angränsande länder.

I motion Sk491 av Yvonne Andersson och Anna Lindgren (kd, m) slutligen yrkas också att effektskatten skall avvecklas. Förutom en försämrad konkurrensförmåga för den energiintensiva industrin hotas målet att sänka utsläppen av koldioxid med 4 % åren 2008–2012. Kärnkraft tillsammans med vattenkraft är de enda storskaliga elproduktionsalternativen som inte bidrar till koncentrationen av växthusgaser i atmosfären, framhåller motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har nyligen beslutat om en höjning av effektskatten på kärnkraft som led i den gröna skatteväxlingen och som finansiering av bl.a. sänkta inkomstskatter för låg- och medelinkomsttagare med 2,5 miljarder kronor. Utskottet ser nu ingen anledning att sänka eller avveckla effektskatten och avstyrker alla i avsnittet behandlade motioner i motsvarande delar.

Torv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att avskaffa torvens energi- och koldioxidskattebefrielse.

Jämför reservation 9 (fp).

Bakgrund

Torvutredningen (N 2000:10) anser i sitt betänkande (SOU 2002:100) Uthållig användning av torv att energitorv i nationella sammanhang inte bör inordnas i något klassificeringssystem eller någon viss kategori. Torven är undantagen från koldioxid- och energiskatt. Torven har givits en speciell ställning i systemet med elcertifikat genom att den är certifikatberättigad när den används för elproduktion i kraftvärmeverk. Torven omfattas av kravet på utsläppsätter när den används i den handlande sektorn.

När koldioxidskatten slopas i den handlande sektorn förlorar torven en del av sin konkurrensfördel gentemot kol inom denna sektor.

Motion

I motion N436 yrkandena 22 och 23 av Eva Flyborg m.fl. (fp) föreslås att torvens koldioxid- och energiskattebefrielse avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som behandlade motsvarande yrkande senast i samband med den gångna höstens budgetbehandling, vidhåller att det finns miljöskäl som talar för en fortsatt skattebefrielse för torven och att den skall berättiga till elcertifikat. Om torv inte skulle vara certifikatberättigande skulle torven komma att konkurreras ut av kol som bränsle i kraftvärmeverken, vilket skulle ge ökade miljöstörande utsläpp. Utskottet är inte heller i detta sammanhang berett att nu tillstyrka ett ändrat synsätt på torven och avstyrker därför motionsyrkandet.

Vindkraft

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att slopa miljöbonusen på vindkraftsproducerad el, att utreda produktionsgränsen för skatteavdraget och om att ändra reglerna för beskattning av egenproducerad vindkraftsel.

Jämför reservationerna 10 (fp) och 11 (kd).

Bakgrund

Merparten av de tidigare stödsystemen för den förnybara elproduktionen löpte ut vid utgången av 2002 eller i anslutning till införandet av elcertifikatsystemet den 1 maj 2003. Elcertifikatsystemet bedömdes behöva kompletteras med övergångsregler för vindkraften, och en avtrappning av miljöbonusen inleddes därför fr.o.m. den 1 januari 2004 i stället för att den avskaffades. Samtidigt infördes en produktionsgräns för hur länge vindkraftsproduktionen i ett kraftverk kan berättiga till skatteavdrag. Avdragsrätten upphör när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kWh.

Riksdagen beslutade i samband med den gångna höstens budgetbehandling att fortsätta avtrappningen av avdraget för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk. För landbaserad vindkraft sänktes fr.o.m. den 1 januari 2006 avdraget från 9 till 6,5 öre per kWh, och för havsbaserad vindkraft sänktes avdraget från 16 till 15 öre per kWh.

Den föreslagna avtrappningen har godkänts vid kommissionens statsstödsgranskning den 19 januari 2005. Avtrappningen upphör vid utgången av 2009. För havsbaserad vindkraft avses avdraget bli 12 öre per kWh under 2009. Regeringens avsikt är att hos kommissionen begära ett statsstödsgodkännande för att behålla denna nivå till utgången av 2026.

Motioner

I Folkpartiets kommittémotion N436 yrkande 21 av Eva Flyborg m.fl. (fp) föreslås att miljöbonusen för vindkraft avskaffas.

I Kristdemokraternas kommittémotion N476 yrkande 19 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd) påtalas att miljöbonusen upphör när ett vindkraftverk producerar mer än 20 000 fulleffektimmisar och att regeln är kontraproduktiv. Motionärerna föreslår att regeringen utreder om begränsningen kan slopas. Motionärerna vill vidare (yrkande 20) slopa eller kraftigt höja den övre gränsen för när producenter kan konsumera egenproducerad vindkraftsel utan elskatt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställde sig så sent som i höstas bakom den påbörjade avtrappningen av vindkraftens miljöbonus. Utskottet vidhöll att de överväganden som ligger bakom utfasningen av stödet alltjämt var hållbara. Utskottets ställningstagande är fortfarande giltigt. Utskottet finner heller ingen anledning att förorda en översyn av den gällande produktionsgränsen för skatteavdraget.

I motion N476 berörs beskattningen av egenproducerad vindkraftsel. Enligt energiskattelagen är all egenproducerad vindkraftsel som förbrukas av producenten befriad från energiskatt oavsett generatorns storlek. Så

snart producenten yrkesmässigt börjar sälja el vidare inträder skattskyldighet även för den egenförbrukade elkraften. Utskottet anser inte att reglerna bör ändras.

Utskottet avstyrker de berörda motionerna i motsvarande delar.

Röd finsk olja

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att dubbelbeskattningen av röd finsk olja som förs in i landet med ovanliga transportsätt skall upphöra och om en harmonisering av beskattningen som innebär att den svenska skatten på eldningsolja sänks till finsk nivå.

Bakgrund

Alltsedan EU-inträdet har Sverige använt sig av cirkulationsdirektivets möjligheter att på nytt beskatta mineralolja som inköpts beskattad i en annan medlemsstat om oljan transporteras med ovanliga transportsätt av enskilda individer eller för deras räkning. Med ovanliga transportsätt avses transport av bränslen på annat sätt än i fordons tankar eller lämpliga reservdunkar liksom transport av flytande eldningsbränsle på annat sätt än med tankar som används vid yrkesmässig handel. Avsikten är att medlemsstaterna skall kunna hindra att privatpersoner för större mängder med bränslen mellan länderna.

Riksdagen (bet. 2004/05:SkU32) har fr.o.m. den 1 juli 2005 förstärkt möjligheterna att ingripa straffrättsligt mot skatteundandraganden som rör införsel bl.a. av mineralolja från andra EU-länder. En bestämmelse har införts som straffbelägger olovlig befattning med punktskattepliktiga varor. Genom ändringen kommer undandraganden bl.a. av skatt på mineralolja att straffrättsligt behandlas på samma sätt som skatteundandraganden i samband med import från ett land utanför EU. Tullverket har vidare fått ökade befogenheter att inleda och leda förundersökningar och att använda straffprocessuella tvångsmedel i utredningar av skattebrott på det aktuella området.

I Sverige gäller sedan 1995 högre skatt på (omärkt) olja som används för drift av personbilar, bussar, lastbilar, trafiktraktorer och båtar samt ett förbud som sanktioneras med en avgift mot att i fordonets tank ha lågbeskattad (märkt olja). Av hänsyn till gemenskapsrätten har Sverige tillåtit att fordon som lagligen tankats i Finland får ha märkt olja i tanken eller i reservdunk på högst 10 liter. Efter en fällande dom i EG-domstolen gäller numera även i Finland ett förbud mot att ha lågbeskattad märkt olja i tanken på personbilar, bussar och lastbilar.

Motioner

I motion Sk338 yrkande 1 av Krister Hammarbergh (m) anförs att införseln av röd finsk olja för eget bruk bör legaliseras eftersom det är ett känt fenomen att skatter och förbud som allmänheten upplever som orättfärdiga kringgås och att det kan uppstå organiserad smuggling. Motionären vill avskaffa dubbelbeskattningen av röd finsk olja (yrkande 2).

I motion Sk252 av Anna Grönlund Krantz (fp) sägs att genom att harmonisera skatten mellan Sverige och Finland vad gäller finsk röd olja skulle incitamenten att smugla försvinna.

I motion Sk381 av Erling Wälivaara (kd) föreslås likaledes att dubbelbeskattningen av finsk röd dieselolja skall avskaffas och att införseln till Sverige för privat bruk legaliseras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller att det är olämpligt att privatpersoner, även om det är för eget bruk, fritt tillåts föra in större mängder eldningsolja i landet. Sverige bör därför fortsätta att utnyttja cirkulationsdirektivets möjligheter att beskatta mineralolja som inköpts beskattad i en annan medlemsstat och som förs in med ovanliga transportsätt. Det är angeläget att Sverige inte minst av miljöskäl kan föra en egen politik när det gäller punktbeskattningen av eldningsolja, och utskottet är inte berett att föreslå en harmonisering som innebär att den svenska skatten sänks till finsk nivå. Med detta avstyrker utskottet de berörda motionerna i motsvarande delar.

Skatt på naturgrus

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att skatten på naturgrus skall slopas respektive halveras eller att det görs en studie av hur skattehöjningarna på naturgrus påverkat åkare i norra Sverige.

Jämför reservation 12 (m) och särskilt yttrande 2 (c).

Bakgrund

Naturgrus är en icke förnybar resurs, och en skatt infördes den 1 juli 1996 (prop. 1995/96:87, bet. 1995/96:SkU18) i syfte att öka hushållningen med naturligt förekommande grus och sand. Lagstiftningen bygger på betänkan- det Naturgrusskatt m.m. (SOU 1995:67). Efter förslag i budgetpropositionen för 2003 höjdes skatten på naturgrus från 5 till 10 kr per ton den 1 januari 2003.

Riksdagen har vid den gångna höstens budgetbehandling som ett led i den gröna skatteväxlingen höjt skatten på naturgrus fr.o.m. den 1 januari 2006 från 10 till 13 kr per ton naturgrus. Riksdagen avslög i det samman-

hanget motionsförslag (m, c) om en sänkning av skatten respektive ett uppskov med höjningen. I budgetpropositionen anförde regeringen som skäl för skattehöjningen på naturgrus följande:

I det av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö ingår ett delmål för naturgrus användning som innebär att uttaget av naturgrus i landet år 2010 ska vara högst 12 miljoner ton per år. Ett viktigt verktyg för att nå naturgrusmålet är den modell för regional materialförsörjningsplanering som utvecklats av Sveriges geologiska undersökning, SGU, där både ballast- och grundvattentillgångar värderas. Denna modell kan vara ett stöd för företag i ballastbranschen och för länsstyrelsernas tillståndsprövning av täkter. Leveranserna av ballast, inklusive naturgrus, ökade 2004 med drygt 9 % enligt SGU. Även om det finns goda möjligheter att delmålet om naturgrus användning kommer att kunna nås inom utsatt tid kan det därför finnas anledning att ytterligare öka incitamentet att reducera naturgrus användningen.

Motioner

I motion Sk205 av Rolf Gunnarsson (m) anfördes att skatten på naturgrus bör halveras eftersom den höjda skatten ger upphov till kraftiga reaktioner exempelvis från åkare i norra Dalarna som ser ett hot i att norska åkare tar jobb.

I motion Sk304 av Krister Hammarbergh och Jan-Evert Rådström (m) föreslås att skatten på naturgrus helt slopas. Skatten framstår inte som miljömässigt motiverad utan skapar huvudsakligen konkurrensnackdelar för svenska företag, säger motionärerna.

I motion Sk380 av Erling Wälivaara (kd) begärs att det görs en studie av hur skattehöjningar på naturgrus slår mot svenska åkeriföretag. Motionären anser att den senaste skattehöjningen hotar åkare i Tornedalen då finska åkare kan jobba i Sverige utan att behöva betala skatt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser ingen anledning att riksdagen omprövar nivån på naturgrus-skatten eller att riksdagen tar initiativet till en sådan utredning som föreslås. Höjningen av skatten ingår i den gröna skatteväxlingen som bl.a. finansierar sänkningen av inkomstskatten för låg- och medelinkomsttagare med 2,5 miljarder kronor. Utskottet avstyrker de berörda motionerna.

Reklamskatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att skatteplikt inte skall föreligga för annons som tas in i en periodisk publikation som ges ut av en pensionärsorganisation.

Jämför särskilt yttrande 3 (m, fp, kd, c).

Bakgrund

Riksdagen har fr.o.m. den 1 januari 2006 bl.a. sänkt reklamskatten på annonser i allmän nyhetstidning från 4 till 3 % av beskattningsvärdet och i övrigt från 11 till 8 % av beskattningsvärdet.

Enligt 4 § 1 lagen 1972:266 om skatt på annonser och reklam föreligger inte skatteplikt för annons i periodisk publikation som väsentligen framstår som organ för sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för religiöst, nykterhetsfrämjande, politiskt, miljövårdande, idrottsligt eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda handikappade eller arbetshindrade medlemmar.

Motion

I motion Sk203 av Rolf Gunnarsson (m) sägs att pensionärsorganisationerna bör likställas med t.ex. nykterhetsorganisationerna när det gäller reklamskatt för de annonser man tar in i sina tidningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte anledning att föreslå en ändring av reglerna om reklamskatt och avstyrker den aktuella motionen.

Skatt på fritidsbåtar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner med olika inriktningar angående en skatt på fritidsbåtar.

Jämför särskilt yttrande 4 (c).

Bakgrund

Finansministern uppgav i ett frågesvar (fr. 2003/04:437) i december 2003 att Sjöfartsverket fått regeringens uppdrag att utreda förutsättningarna för ett fritidsbåtsregister, att Sjöfartsverket redovisat uppdraget till regeringen i oktober 2003, att resultatet av Sjöfartsverkets utredning bereddes inom Regeringskansliet och att det först därefter enligt finansministern var meningsfullt att pröva frågan om båtskatt.

I budgetpropositionen för 2006 anförde regeringen att Sjöfartsverkets slutsats att en obligatorisk ansvarsförsäkring och ett därtill hörande register borde införas hade remissbehandlats. De flesta instanserna var positiva till införandet av ett register men när det gällde frågan om en obligatorisk ansvarsförsäkring var remissutfallet splittrat. Regeringen avsåg att återkomma till frågorna i den kommande transportpolitiska propositionen.

Den transportpolitiska propositionen har aviserats till mars 2006.

Motioner

I motion T494 yrkande 2 av Hillevi Larsson och Britt-Marie Lindkvist (s) anförs att regeringen bör återkomma med förslag till riksdagen om att införa båtskatt. Det skulle, enligt motionen, ge välbehövliga inkomster till staten, och båtägarna skulle i högre utsträckning bidra till de kostnader man genererar.

Motsatt ståndpunkt framförs i motion Sk343 yrkande 2 av Karin Enström (m). Motionären framhåller att båtägare redan betalar dryga bensin- och dieselskatter. Fritidsbåtar skapar mervärde för Sverige, framhåller motionären, och statens inkomster från fritidsbåtarna överstiger vida utgifterna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att en båtskatt kan prövas först sedan frågan om ett obligatoriskt fritidsbåtregister avgjorts. Utskottet anser att riksdagen inte bör föregripa regeringens arbete och avstyrker båda de nu aktuella motionerna.

Skatt på djurförsök

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår förslag om att utreda införandet av en skatt på djurförsök.

Jämför reservation 13 (mp).

Motion

I motion Sk492 av Ulf Holm (mp) påtalas behovet av en utredning om möjligheterna att införa skatt på djurförsök. För att motverka ökningen av antalet djurförsök har en nederländsk djurrättsorganisation tillsammans med konsultföretaget Ernst & Young tagit fram modeller för att beskatta djurförsök. Förslaget innebär att företag och universitet som använder sig av djurförsök måste satsa en viss procent av sin forskningsbudget på utveckling och införande av djurfria försöksmetoder, förklarar motionären.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att staten sedan början av 1980-talet, genom Centrala försöksdjursnämnden och från 2004 genom Djurskyddsmyndigheten, satsar skattemedel på utvecklingen av alternativa metoder till djurförsök. Anslaget har under de senaste åren stegvis ökat, och enligt Djurskyddsmyndighetens regleringsbrev skall minst 15 miljoner kronor användas för forskning i syfte att ersätta, begränsa och förfina djurförsök. Myndigheten förfogar

härutöver över en dryg miljon kronor för samma ändamål som kommer från läkemedelsindustrin. Utskottet ser ingen anledning att utreda frågan om att införa skatt på djurförsök och avstyrker motionen.

Skatt på socker och fett

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att utreda hälsoeffekterna av en punktskatt på socker och fett.

Jämför reservation 14 (mp).

Bakgrund

I samband med det andra steget i 1991 års skattereform (prop. 1989/90:111, bet. 1989/90:SkU31) upphävdes en rad punktskatter med hänvisning till strävandena att förenkla skattesystemet. Sådana punktskatter som vållat svårigheter i tillämpningen och medfört vanskliga gränsdragningsproblem slopades fr.o.m. den 1 januari 1993, däribland den särskilda varuskatten på kemisk-tekniska preparat, choklad och konfektyrer samt dryckesskatten på läskedrycker och bordsvatten. Lagstiftningen hade varit i kraft sedan 1941.

Motion

I Miljöpartiets motion MJ351 yrkande 3 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) föreslås att regeringen utreder eventuella hälsoeffekter av punktskatter på socker och onyttiga fetter. Förslaget motiveras med att ekonomiska styrmedel med framgång används i folkhälsoarbetet beträffande alkohol och tobak och att Sverige intar en särställning i Norden genom att inte beskatta läsk, choklad och godis.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det från allmänna utgångspunkter framstår som vanskligt att låta beskattning utgå från varors farlighet eller nyttighet. Utskottet anser att de skäl som motiverade ett slopande av den särskilda varuskatten alltfjänt är giltiga; utskottet finner det därför inte motiverat att föreslå en utredning om vilka hälsoeffekter en punktskatt på socker och onyttigt fett skulle ha. Utskottet avstyrker den berörda motionen i motsvarande del.

Miljöavgift på brandvarnare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att avskaffa miljöavgiften på brandvarnare.

Bakgrund

Det finns två typer av brandvarnare – optiska och joniserande. Regeringens förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter som trädde i kraft den 13 augusti 2005 innebär producentansvar för bl.a. brandvarnare och rökdetektorer. Det innebär att producenterna, dvs. tillverkare, försäljare och importörer, utan ersättning skall ta hand om kasserade brandvarnare. Producenterna skall tillhandahålla ett system för insamling av kasserade brandvarnare och säkerställa att det finns finansiering för att fullgöra sina skyldigheter. El-kretsen kommer i Sverige att ta hand om alla brandvarnare från hushåll enligt ett beslut i branschföreningen ”Brandvarnargruppen”. Miljöavgiften som producenten betalar för att finansiera återvinningen är för joniserande brandvarnare är 37:50 kr per styck. och för de mer miljövänliga optiska, 12:50 kr per styck. De nya kraven innebär att konsumenten inte längre får slänga gamla brandvarnare i hushållssoporna utan måste lämna avfallet på en återvinningsstation. Miljöavgiften kan medföra att nya brandvarnare blir dyrare.

Motion

I motion Sk354 av Elizabeth Nyström och Ulla Löfgren (m) föreslås att miljöavgiften på brandvarnare avskaffas. De samhällsekonomiska vinsterna av att så många som möjligt installerar brandvarnare i sina bostäder är mycket stora, menar motionärerna, och ifrågasätter om det verkligen är motiverat med höga miljöavgifter på en vara som samhället vill att man skall konsumera.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen inte bör uttala sig om hur producenter av brandvarnare finansierar sina skyldigheter enligt producentansvaret. Utskottet avstyrker därmed den aktuella motionen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (m)

av Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m) och Stefan Hagfeldt (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om energiskatt, allmänt. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:N439 yrkande 7 och 2005/06:N441 yrkandena 3–5, bifaller delvis motion 2005/06:Sk388 och avslår motionerna 2005/06:Sk336, 2005/06:Sk362, 2005/06:Sk416, 2005/06:Sk455 yrkande 5, 2005/06:Sk466, 2005/06:Sk470, 2005/06:Sk479 yrkande 2, 2005/06:Sk513, 2005/06:MJ292 yrkande 6, 2005/06:MJ531 yrkande 3, 2005/06:N338 yrkande 7, 2005/06:N436 yrkande 1 och 2005/06:N476 yrkandena 4, 5, 13 och 14.

Ställningstagande

Moderata samlingspartiet anser att Sverige behöver en ny och långsiktig energipolitik. Vi vill ersätta dagens målflorea med två övergripande mål:

- Energipolitiken skall främja en säker och konkurrenskraftig el- och energiförsörjning i hela Sverige.
- All energiproduktion skall klara högt ställda miljö- och säkerhetskrav.

För att verka mot dessa mål måste energibeskattningen göras om i grunden. Syftet med skatterna måste renodlas så att skatter som skall generera intäkter för staten tas ut i konsumentledet, och miljöstyrande skatter – tas ut i producentledet, så nära föroreningskällan som möjligt.

När det är möjligt att använda utsläppsskatter är detta att föredra, för att få bästa möjliga styreffekt och för att gynna miljövänliga anläggningar. Eftersom koldioxidutsläppen för en given bränsletyp i princip är proportionell mot förbrukningen kan dock koldioxidskatten belasta bränslet.

Produktionsskatter och subventioner som utan miljöskäl försämrar energimarknadens funktionssätt bör tas bort. Effektskatten på kärnkraftsel är skadlig och bör successivt reduceras. Det enda som är motiverat att ta ut är vad som motsvarar en tänkt kommersiell försäkringspremie för kärnkraftens riskkostnader.

Vi vill avskaffa elcertifikatssystemet som är ett dyrt, svåradministrerat och ineffektivt system. Systemet är ett sätt för regeringen att kringgå budgetlagens krav på bruttoredovisning.

Grunden för miljöskatterna bör vara den samhällsekonomiska skada som orsakas av energiproduktionen. Det finns ingen anledning att gynna förnybara energikällor utöver vad som följer av deras miljöegenskaper. Särskilt egendomlig är koldioxidskattebefrielsen för torv som de flesta betraktar som ett fossilt och inte som ett förnybart bränsle.

För att den gemensamma nordiska, och snart europeiska, elmarknaden skall fungera är det viktigt att beskattningen, liksom regelverket i övrigt, är likartat i dessa länder. På denna punkt har regeringen underlåtit att agera. Skillnaderna i skatte- och avgiftssystem mellan de nordiska länderna har snarare ökat än minskat. Detta leder till en rad snedvridningseffekter som gör att de gemensamma produktionsresurserna inte utnyttjas optimalt. Det leder också till orättvisa konkurrensförhållanden mellan olika kraftproducenter i olika nordiska länder. Hög beskattning av svensk industri utsläpp kan dessutom leda till att produktion flyttar utomlands. I de fall svensk industri i utgångsläget har mer miljövänlig produktion kan det innebära att de globala utsläppen ökar.

Moderata samlingspartiet avvisar tanken om skatteväxling. Miljöskatter skall användas för att minska miljöbelastningen från energiproduktionen, men det finns inga övertygande skäl att utan närmare analys lägga ytterligare skattebörda på energisektorn. Vi konstaterar att den gröna skatteväxlingen fortsätter trots att tillgänglig forskning helt förkastat idén. Bengt Kriström, professor i naturresursekonomi vid SLU i Umeå, har i en artikel i Expressen skrivit: "Någon skall betala för den "gröna" skatteväxlingen som regeringen nu föreslagit. Tillgänglig forskning och utredning visar nämligen att "grön" skatteväxling gör oss fattigare, våra reala inkomster minskar och miljövinster blir små." Skogsprofessorn, socialdemokraten och riksdagsledamoten Sören Wibe har konstaterat att de som drabbas hårdast är de som bor i glesbygden samt låginkomsttagare.

Vi anser att höjda energi- och koldioxidskatter drabbar hela samhällsekonomin på ett negativt sätt. Höjda dieselpriser slår hårt mot kollektivtrafiken, och i glesbygd blir bussturerna allt glesare och bilberoendet större. Därmed förblir utsläppen lika stora, men befolkningen något fattigare. På alltfler sträckor kommer det att saknas alternativ, vilket givetvis också får ekonomiska konsekvenser för kommunerna som har det yttersta ansvaret för medborgarna och deras service. Framför allt i Norrlands inland med långa transportavstånd försämras skogsnäringens konkurrenskraft. Turismen är en annan näring som drabbas hårt av den gröna skatteväxlingen.

Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. **Energiskatt, allmänt, punkt 1 (fp)**

av Gunnar Andrén (fp) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om energiskatt, allmänt. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ531 yrkande 3 och 2005/06:N436 yrkande 1, bifaller delvis motion 2005/06:MJ292 yrkande 6 och avslår motionerna 2005/06:Sk336, 2005/06:Sk362, 2005/06:Sk388, 2005/06:Sk416, 2005/06:Sk455 yrkande 5, 2005/06:Sk466, 2005/06:Sk470, 2005/06:Sk479 yrkande 2, 2005/06:Sk513, 2005/06:N338 yrkande 7, 2005/06:N439 yrkande 7, 2005/06:N441 yrkandena 3–5 och 2005/06:N476 yrkandena 4, 5, 13 och 14.

Ställningstagande

Folkpartiet konstaterar att Sverige har en hög beskattning på förbrukningen av el och bränslen. Skatterna motiveras med att staten behöver få in pengar och att man vill påverka miljöskadorna. Vi anser att det är principiellt riktigare att inte ha energiskatt på energianvändningen utan i stället beskatta de anläggningar som orsakar miljöskador. Vi tänker främst på koldioxidutsläpp från industrianläggningar, men långsiktigt bör även utsläpp av metan och eventuellt andra gaser som orsakas i vattenkraftdammar och torvmossor tas med. Även andra miljörelaterade utsläpp bör beaktas som t.ex. försurande, övergödande eller hälsofarliga utsläpp av olika slag. Dessa frågor bör utredas närmare både i det nationella och i det internationella perspektivet, så att vi så småningom får en bättre miljöstyrning.

Folkpartiet vänder sig mot att el i sig betraktas som något miljöfarligt och icke önskvärt. Det finns miljöfarliga sätt att producera el, t.ex. med kol, som motiverar att miljöskatt tas ut. Elskatten bör inte betraktas som en miljöskatt och bör inte ingå i en grön skatteväxling. Vi är skeptiska till den ensidiga inriktningen mot att slopa elvärme i bostäder. Det är inte säkert att det ger någon förbättring av miljön när elvärme ersätts med småskalig eldning av ved eller pellets. En ökad användning av el kan innebära miljövinster, t.ex. om tågtrafik ersätter vägtrafik.

Vad vi nu anfört bör ges regeringen till känna.

3. **Energiskatt, allmänt, punkt 1 (kd)**

av Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om energiskatt, allmänt. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:N476 yrkandena 4, 5, 13 och 14, bifaller delvis motion 2005/06:Sk362 och avslår motionerna 2005/06:Sk336, 2005/06:Sk388, 2005/06:Sk416, 2005/06:Sk455 yrkande 5, 2005/06:Sk466, 2005/06:Sk470, 2005/06:Sk479 yrkande 2, 2005/06:Sk513, 2005/06:MJ292 yrkande 6, 2005/06: MJ531 yrkande 3, 2005/06:N338 yrkande 7, 2005/06:N436 yrkande 1, 2005/06:N439 yrkande 7 och 2005/06:N441 yrkandena 3–5.

Ställningstagande

Kristdemokraterna bejakar tydliga ekonomiska styrmedel som ger incitament att konsumera mindre energi per producerad enhet i industrin och hålla nere elkonsumtionen i hushållen. Målet är att utsläppen av miljöpåverkande ämnen skall minska. Det behövs ett miljörelaterat skatte- och avgiftssystem där beskattningen på arbete sänks och beskattningen på miljöpåverkan relativt sett höjs, dvs. en grön skatteväxling. När skatteväxlingen begränsas till Sverige kan den bli kontraproduktiv om våra huvudsakliga konkurrentländer inte genomför liknande åtgärder.

Kristdemokraterna anser att den gröna skatteväxling som nu genomförs drabbar den svenska samhälls ekonomin asymmetriskt. De hushåll och företag som får skattehöjningar i form av högre energiskatter och fordonsskatter kan inte kompensera de ökade skattekostnaderna med motsvarande skattelättnader. Den gröna skatteväxlingen har hittills inneburit höjda skatter på inte mindre än ca 15 miljarder kronor. Trots att detta belopp till stora delar motsvarats av inkomstskattesänkningar finns det gott om hushåll som förlorat på förändringarna. Enligt en beräkning gjord av riksdagens utredningstjänst på uppdrag av Kristdemokraterna samt egna beräkningar har en familj i en normalstor villa fått en försämrad ekonomi netto med 4 078 kronor per år på grund av den gröna skatteväxlingen. Vi anser att en sådan skev fördelningsmässig skatteväxling snarare hindrar än stimulerar en god miljöpolitik. Mot den bakgrunden anser vi att det är angeläget att de närmaste åren i stället stimulera framväxten av alternativa bränslen till bilarna och en elproduktion med låga utsläpp av växthusgaser samt energieffektiviseringar.

Sverige behöver ett nytt energiskattesystem där skatter och miljöavgifter utformas så att inte sysselsättning och välfärd drabbas. Systemet måste EU-harmoniseras och vara långsiktigt. Det skall utformas så att vi minskar miljöbelastningen men säkerställer tillgången till billig elenergi. Skatter och miljöavgifter måste utformas med hänsyn till förhållanden i omvärlden för att inte näringslivets konkurrenskraft skall undergrävas. Systemet skall vara långsiktigt och utformas så att miljöbelastningen minskas. Tillgången till billig energi framställd under trygga och säkra förhållanden skall säkerställas.

Kristdemokraterna har länge drivit kravet att EU skall bli mer handlingskraftigt på miljöområdet, eftersom miljöpolitik bör vara en av EU:s huvuduppgifter. Ett viktigt steg i den riktningen vore att fatta beslut om miljöavgifter med kvalificerad majoritet. Hittills har det, just på grund av ett fåtal länders blockering, visat sig omöjligt att driva igenom t.ex. en gemensam miniminivå för koldioxidavgifter. Den svenska regeringen har konsekvent motsatt sig en förändring, med hänvisning till att skattefrågor är en nationell angelägenhet. Vi anser att miljöfrågor är gränsöverskridande problem som bör hanteras i ett internationellt sammanhang.

Regeringen bör genom förhandlingar med Danmark och andra kraftproducerande länder införa en miljöavgift på importerad kolkraft. Danmark lägger för närvarande en koldioxidavgift och svavelavgift i konsumtionsledet på den vattenkrafts- och kärnkraftsel som importeras från Sverige. Dansk kolkraft kan däremot säljas till Sverige utan motsvarande avgifter, vilket ger den ett mycket förmånligt pris. Detta innebär en konkurrensfördel på miljöns bekostnad, något som vi tycker är helt förkastligt.

Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (v)

av Marie Engström (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om energiskatt, allmänt. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sk455 yrkande 5, bifaller delvis motionerna 2005/06:Sk470 och 2005/06:Sk513 samt avslår motionerna 2005/06:Sk336, 2005/06:Sk362, 2005/06:Sk388, 2005/06:Sk416, 2005/06:Sk466, 2005/06:Sk479 yrkande 2, 2005/06:MJ292 yrkande 6, 2005/06:MJ531 yrkande 3, 2005/06:N338 yrkande 7, 2005/06:N436 yrkande 1, 2005/06:N439 yrkande 7, 2005/06:N441 yrkandena 3–5 och 2005/06:N476 yrkandena 4, 5, 13 och 14.

Ställningstagande

Energi- och koldioxidskatterna svarar för den helt dominerande delen av intäkterna från de miljörelaterade skatterna. Just nu pågår en översyn av näringslivets energiskatter för att ett nytt regelverk, anpassat till energiskattedirektivet, skall kunna träda i kraft. Målet skall vara att förbättra miljöstyrningen och effektivisera energianvändningen samtidigt som hänsyn tas till den energiintensiva industrins konkurrenskraft. I det arbetet är det viktigt att andra styrmedel såsom elcertifikat och handel med utsläppsrätter och möjligheten att ingå långsiktiga avtal beaktas.

År 2000 bedömdes att en skatteväxling motsvarande 30 miljarder kronor skulle kunna genomföras under tio år. Vänsterpartiet anser att det nu, i "halvtid", är viktigt att en utvärdering görs utifrån effekter på miljön, inkomstfördelning mellan olika grupper, regional fördelning och industrins konkurrenskraft.

Inom transportområdet har riksdagen ställt upp ett antal miljö- och transportpolitiska mål. Även här bör en avstämning göras gentemot de åtgärder som beslutats och vilka eventuellt ytterligare åtgärder som måste till. Det gäller t.ex. förlängd skattebefrielse för koldioxidneutrala drivmedel, gynnande av förmånsbilar som drivs med etanol/gas och koldioxidrelaterade fordonsskatter.

Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (c)

av Jörgen Johansson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om energiskatt, allmänt. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sk466, bifaller delvis motion 2005/06:Sk479 yrkande 2 och avslår motionerna 2005/06:Sk336, 2005/06:Sk362, 2005/06:Sk388, 2005/06:Sk416, 2005/06:Sk455 yrkande 5, 2005/06:Sk470, 2005/06:Sk513, 2005/06: MJ292 yrkande 6, 2005/06: MJ531 yrkande 3, 2005/06: N338 yrkande 7, 2005/06: N436 yrkande 1, 2005/06: N439 yrkande 7, 2005/06: N441 yrkandena 3–5 och 2005/06: N476 yrkandena 4, 5, 13 och 14.

Ställningstagande

Sedan 30 år har utveckling av fordon och komponenter i kallt klimat bedrivits i Norrbottens inland. Verksamheten har präglats av ständig tillväxt och är fast etablerad i Arjeplog, Arvidsjaur, Jokkmokk, Älvsbyn och Kiruna, samt Sorsele i Västerbotten. Företag från hela världen söker sig till regionen under en kort och intensiv period under vintern. Denna tillväxt har skett trots en tuff konkurrens från Finland, Nya Zeeland, Nordamerika och Japan.

Isbanor är basprodukten, men stora investeringar har också skett i landbaserade banor, garage, verkstäder, laboratorier, kontor och boende. En mycket grov uppskattning av de investeringar som gjorts hos de lokala företagen och deras kunder uppgår till gott och väl 800 miljoner kronor. Till detta kommer samhällets investeringar i infrastruktur som vägar, flygplats och utbyggt bredband. Verksamheten i Sverige bedrivs i egen regi av Volvo i Jokkmokk och Kiruna. I Arvidsjaur och Arjeplog finns anläggningar ägda av Bosch, Mercedes, Porsche och Continental-Teves, men

som servas av lokala entreprenörer. Tolv lokala entreprenadföretag äger anläggningar i Sorsele, Arjeplogs, Arvidsjaur, Älvsbyns och Jokkmokks kommuner. Att några stora företag valt att bygga eget eller köpa de anläggningar de arbetar på, förklaras av att de vill ha exklusivitet. Hos entreprenörerna fortsätter man att söka nya kunder för ökad beläggning och fortsatt tillväxt. På samtliga anläggningar, oavsett om de ägs av utländska koncerner eller lokala entreprenörer, bedrivs likartad verksamhet. Man utvecklar system, verifierar datorsimuleringar och testar produkter och system av olika slag. Verksamheten kräver stor energiförbrukning för snöröjning, uppvärmning av lokaler, samt landbanor där man har kombination av uppvärmd asfalt och konstfrusen is.

Fordonsindustrin i Sverige är befriad från energiskatt. Eftersom det utvecklingsarbete som bedrivs på egna anläggningar hos lokala entreprenörer är identiskt med det som utförs av entreprenörer på anläggningar ägda av kundföretag, bör beskattningen vara lika. Så är inte fallet. Exempelvis Volvo och Bosch är befriade från energiskatt. Under flera år har de lokala företagen kämpat med varierande framgång för att få befrielse från energiskatt på samma sätt som en del av deras kunder. Eftersom energiskatten utgör en så stor kostnad, leder beskattningen till ett snabbt ökat utländskt ägande. Det i sin tur hämmar tillväxten, eftersom entreprenörerna då inte kan expandera genom att sluta avtal med nya kunder, som alltid börjar i liten skala och sedan växer. I andra sammanhang framhålls konkurrensneutraliteten som viktig, såväl inom landet som i ett EU-perspektiv, men i detta sammanhang gäller andra regler, vilket kan ifrågasättas.

Befrielse från energiskatt för lokala företag vars arbete är ett led i fordonsindustrins forskning och utveckling är helt avgörande för fortsatt tillväxt. Samtliga kommuner där verksamhet bedrivs har en utomordentligt besvärlig arbetsmarknadssituation; detta gäller i all synnerhet Arvidsjaur med anledning av försvarsbeslutet. En skyndsam översyn bör därför göras i syfte att ge alla företag lika förutsättningar så att full kostnadsneutralitet uppnås.

Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6. Energiskatt, allmänt, punkt 1 (mp)

av Peter Rådberg (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om energiskatt, allmänt. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:N338 yrkande 7 och avslår motionerna 2005/06:Sk336, 2005/06:Sk362, 2005/06:Sk388, 2005/06:Sk416, 2005/06:Sk455 yrkande 5, 2005/06:Sk466, 2005/06:Sk470, 2005/06:Sk479 yrkande 2, 2005/06:Sk513, 2005/06:

MJ292 yrkande 6, 2005/06:MJ531 yrkande 3, 2005/06:N436 yrkande 1, 2005/06:N439 yrkande 7, 2005/06:N441 yrkandena 3–5 och 2005/06:N476 yrkandena 4, 5, 13 och 14.

Ställningstagande

Miljöpartiet konstaterar att industrin använder ganska stora mängder olja för uppvärmning, vilket kan förklaras med att en stor del av industrin aldrig betalat någon nämnvärd koldioxidskatt. Den lätta industrin, t.ex. all verkstadsindustri, har haft svaga incitament att bry sig om energinotan.

Situationen har förbättrats något genom höga oljepriser, höga elpriser och införandet av elcertifikat. Det är icke desto mindre orimligt att en villaägare, eller ett sjukhus, skall betala 91 öre i koldioxidskatt, medan en industri betalar 19 öre. Alternativa uppvärmningsformer, tätning, isolering och värmeåtervinning finns i minst lika stor utsträckning för industrier som för bostäder och lokaler. Den lätta industrin ingår inte i handelssystemet för utsläppsätter. Därför bör dess koldioxidskatt höjas.

Generellt bör koldioxidskatten omfatta även tyngre industrier, men med möjligheter att få skatten ”nollad” genom att teckna långsiktiga energiavtal med staten. Principen är då att företaget slipper en viss skatt mot att det lovar att vidta rimliga åtgärder för att effektivisera sin energianvändning. Denna möjlighet har funnits i flera år, bl.a. i Danmark och Nederländerna, och finns nu också i Sverige vad gäller elintensiv industri som kan slippa energiskattedirektivets krav på 0,5 öre i skatt mot ett energiavtal med staten.

Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7. Jordbrukets miljö- och energiskatter, punkt 2 (mp)

av Peter Rådberg (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om jordbrukets miljö- och energiskatter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ448 yrkandena 8 och 9 samt avslår motion 2005/06:N380 yrkande 2.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att genom ekonomiska styrmedel blir det som är rätt för miljön också det som är rätt för jordbruksföretagets ekonomi. Det är en internationellt vedertagen regel att den som orsakar eller riskerar att orsaka miljöstörning skall bekosta de förebyggande eller avhjälpanande åtgärder som krävs. Inom jordbrukssektorn har vi redan i dag miljöskatter på bekämpningsmedel och handelsgödsel. Miljöpartiet anser att det är rimligt att dessa skatter också omfattar kväve- och fosforinnehåll i inköpt foder.

Ungefär 80 % av växtnäringssämna cirkulerar via djuren genom det foder djuren äter. Den regionala obalansen mellan gårdar med inriktning på djurproduktion respektive växtodling leder till stora näringsläckage i djurtäta områden. På djurgårdar är det fodret som har störst inverkan på växtnäringssjämsens tillförselsida, och en utvidgning av handelsgödselskatten till att även omfatta fodret kan vara ett viktigt styrmedel för minskat näringsläckage. Internationella studier visar på en minskning i storleksordningen 10–20 % av en sådan åtgärd. Vi anser att en utredning skall tillsättas i syfte att lägga fram ett förslag på en utvidgning av handelsgödselskatten.

Miljöpartiet anser vidare att alla jordbruksspecifika miljöskatter skall återföras till näringen genom ökade miljöersättningar och satsning på för det hållbara jordbruket viktiga forsknings- och utvecklingsfrågor.

För att ytterligare stimulera till ett hållbart lantbruk anser vi att ett antal åtgärder skall vara obligatoriska för de lantbruk som får miljöersättningar. Ett grundkrav för gårdar som får stöd ur Miljö- och landsbygdsprogrammet kan t.ex. vara växtodlingsplaner (inklusive växtnäringssjäms) samt genomförd miljöhusensyn.

Vad ovan anförs bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8. Effektskatt på kärnkraft, punkt 3 (m, fp, kd)

av Gunnar Andrén (fp), Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m), Stefan Hagfeldt (m), Anne-Marie Ekström (fp) och Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om effektskatt på kärnkraft. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2005/06:Sk290, 2005/06:Sk491, 2005/06:Sk503, 2005/06:N307 yrkande 2, 2005/06:N436 yrkande 8 och 2005/06:N476 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att den särskilda effektberoende skatten på kärnkraftsel är skadlig och därför successivt skall reduceras. Effektskatten minskar reinvesteringstrycket i kärnkraftsanläggningarna och motverkar angelägna investeringar. Det enda uttag av skatt som är motiverat är det som motsvarar en tänkt, kommersiell försäkringspremie för kärnkraftens riskkostnader. Just på energiområdet är det viktigt att ersätta fossila bränslen och begränsa utsläppen av växthusgaser. Vi vill stoppa den förtida avvecklingen av kärnkraften och öppna för forskning och utveckling av kärntekniken. Vi vill också ta bort de formella hindren för intressenter att ansöka om att bygga nya kärnkraftverk.

Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

9. Torv, punkt 4 (fp)

av Gunnar Andréén (fp) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om torv. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:N436 yrkandena 22 och 23.

Ställningstagande

Folkpartiet anser att torv inte skall vara befriad från koldioxidskatt och energiskatt. Vi menar att torv är att betrakta som ett fossilt bränsle eftersom det inte återbildas inom rimlig tid. Detta bör ges regeringen till känna.

10. Vindkraft, punkt 5 (fp)

av Gunnar Andréén (fp) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om vindkraft. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:N436 yrkande 21 och avslår motion 2005/06:N476 yrkandena 19 och 20.

Ställningstagande

Folkpartiet vill avskaffa miljöbonusen för vindkraft eftersom vi motsätter oss subventioner av energiproduktion. Vårt budgetalternativ innebär att anslaget 35:4 Stöd till introduktion av vindkraft fasas ut och att det inte beviljas några nya bidrag fr.o.m. den 1 januari 2006. Detta bör ges regeringen till känna.

11. Vindkraft, punkt 5 (kd)

av Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om vindkraft. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: N476 yrkandena 19 och 20 samt avslår motion 2005/06:N436 yrkande 21.

Ställningstagande

Kristdemokraterna är positiva till att öka produktionen av el i vindkraftverk. Med ganska små regelförändringar kan man få fart på utbyggnaden av vindkraften. Enligt nuvarande regler upphör den s.k. miljöbonusen när ett vindkraftverk producerar mer än 20 000 fulleffektimmår. Vi anser att regeln är kontraproduktiv och att en utredning bör överväga en slopad begränsning. Energiproduktion bör vid sidan av storskalig vatten- och kärnkraft bestå av småskalig och decentraliserad produktion, och byggande av småskalig elproduktion bör gynnas skattemässigt. Enligt nuvarande regler kan exempelvis en lantbrukare inte bygga större vindkraftverk än 50 kW utan att behöva betala energiskatt på den el som han själv förbrukar. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att slopa gränsen för skattefri egenproducerad el från vindkraftverk eller att kraftigt höja gränsen. Detta bör ges regeringen till känna.

12. Skatt på naturgrus, punkt 7 (m)

av Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m) och Stefan Hagfeldt (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatt på naturgrus. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2005/06:Sk205 och 2005/06:Sk304 samt avslår motion 2005/06:Sk380.

Ställningstagande

Moderata samlingspartiet motsatte sig vid budgetsbeslutet för 2006 höjningen av naturgrusskatten från 10 till 13 kr per ton naturgrus och föreslog i stället en skattsänkning till 5 kr per ton. Vi vidhåller vår uppfattning i frågan. Detta bör ges regeringen till känna.

13. Skatt på djurförsök, punkt 10 (mp)

av Peter Rådberg (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatt på djurförsök. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sk492.

Ställningstagande

Miljöpartiet konstaterar att antalet djurförsök i Sverige sedan 1999 har stigit konstant. I dagsläget ligger siffran på över 500 000 djur, främst råttor, kaniner, möss och marsvin. Många av dessa djur utsätts för fruktansvärda angrepp. Samtidigt ökar det folkliga motståndet mot plågsamma djurförsök. Det är inte bara av etiska skäl som många förkastar djurförsöken utan fler och fler börjar inse att djurförsöken även har vetenskapliga brister. Ökad forskning kring alternativ till djurförsök kan göra Sverige till en ledande nation på området. Med framtidens teknik kommer alternativen till djurförsök förmodligen att utgöra en betydligt mer vetenskaplig forskningsmetod än plågsamma djurförsök. Miljöpartiet anser att en utredning bör se över möjligheterna att införa skatt på djurförsök. Detta bör ges regeringen till känna.

14. Skatt på socker och fett, punkt 11 (mp)

av Peter Rådberg (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatt på socker och fett. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ351 yrkande 3.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att fetma och övervikt, inte minst hos barn, är ett växande folkhälsoproblem. På senare tid har ”sockerfällan” uppmärksamats alltmer, bl.a. har hög läskkonsumtion i flera undersökningar visat sig vara förknippad med övervikt. I dag används ekonomiska styrmedel med framgång i folkhälsoarbetet när det gäller alkohol och tobak. Sverige intar en särställning i Norden genom att inte beskatta vare sig läsk, choklad eller annat godis. Enligt Statens folkhälsoinstitut kan en skatt minska läskkonsumtionen med upp till 22,5 %. För fetter gäller att smör, kallpressade oljor och fet fisk ofta är nyttiga, medan det onaturliga fettet, främst det härdade, kan vara skadligt. En punktskatt på onyttiga fetter och socker fordrar att flera gränsdragningsfrågor löses. Är det råvaran eller den färdiga produkten som skall beskattas, och i vilket led i försäljningen skall skatten tas ut? Hur påverkas gränshandeln vid olika prisnivåer, osv.? Miljöpartiet anser att regeringen bör utreda vilka hälsoeffekter som kan uppnås med en punktbeskattning på socker och onyttiga fetter.

Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Jordbrukets miljö- och energiskatter, punkt 2 (m, c)

Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m), Jörgen Johansson (c) och Stefan Hagfeldt (m) anför:

Moderata samlingspartiet och Centerpartiet anser att det är viktigt att människor som vill bo och verka på landsbygden har rimliga förutsättningar. Svensk livsmedels- och jordbruksnäring har skatter och avgifter som snedvrider konkurrensen i förhållande till omvärlden. I våra budgetalternativ föreslog vi bl.a. ytterligare höjning av reseavdraget, och vi föreslog bl.a. sänkt dieselskatt. Vi föreslog också att skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel skulle slopas. Vi kommer även i fortsättningen att verka för att förutsättningarna för livsmedels- och jordbruksnäringarna blir konkurrensneutrala och att människor har råd att utnyttja bilen för olika aktiviteter.

2. Skatt på naturgrus, punkt 7 (c)

Jörgen Johansson (c) anför:

Centerpartiet redovisade i samband med budgetbeslutet för 2006 sin uppfattning att en höjning av skatten på naturgrus innebär ett dråpslag mot den svenska betongindustrin, som riskerar att konkurreras ut av företag i andra länder som tillåts använda naturgrus utan särskild beskattning. Vi föreslog att den senaste höjningen av skatten på naturgrus skulle skjutas upp i två år, för att ge industrin rimlig tid att ställa om till produktion som innebär att bruket av naturgrus kan minimeras. Tyvärr fick vi inte gehör för förslaget.

3. Reklamskatt, punkt 8 (m, fp, kd, c)

Gunnar Andréén (fp), Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m), Jörgen Johansson (c), Stefan Hagfeldt (m), Anne-Marie Ekström (fp) och Lars Gustafsson (kd) anför:

Trots att riksdagen i april 2002 tillkännagav för regeringen att reklamskatten borde avvecklas och att frågan borde prioriteras vid kommande budgetberedning har regeringen återkommit 2002, 2003 och 2004 med beskedet att frågan prioriterats men utan resultat. I årets budget har prioriteringen lett fram till att skatten sänks fr.o.m. den 1 januari 2006. Det är i sig välkommet – men alltjämt kvarstår en orimlig beskattning av annonser i vissa medier. Vi anser att klarhet måste skapas om när denna skadliga skatt skall tas bort helt och att en redovisning borde lämnas av regeringen i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2006.

4. Skatt på fritidsbåtar, punkt 9 (c)

Jörgen Johansson (c) anför:

Utskottsmajoritetens ställningstagande ger intryck av att man är beredd att tillstyrka en skatt på fritidsbåtar om det införs ett obligatoriskt fritidsbåtsregister. Centerpartiet säger nej till en sådan skatt.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:Sk203 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om reklamskatt för pensionärsorganisationer.

2005/06:Sk205 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om skatten på naturgrus.

2005/06:Sk252 av Anna Grönlund Krantz (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en skatteharmonisering mellan Sverige och Finland vad gäller finsk röd olja.

2005/06:Sk290 av Henrik von Sydow (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att effektskatten omedelbart bör avskaffas.

2005/06:Sk304 av Krister Hammarbergh och Jan-Evert Rådström (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skatten på naturgrus skall upphöra.

2005/06:Sk336 av Jeppe Johnsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa positiva incitament för ökad användning av vegetabiliska oljor.

2005/06:Sk338 av Krister Hammarbergh (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att legalisera införseln av röd finsk olja för eget bruk.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa den dubbla punktbeskattningen av röd finsk olja.

2005/06:Sk343 av Karin Enström (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte införa båtskatt.

2005/06:Sk354 av Elizabeth Nyström och Ulla Löfgren (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa miljöavgift på brandvarnare.

2005/06:Sk362 av Ingemar Vänerlöv (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utreda skattebefrielse på elström till landanslutna fartyg.

2005/06:Sk380 av Erling Wälivaara (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skatten på naturgrus.

2005/06:Sk381 av Erling Wälivaara (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa dubbelbeskattning på finsk röd dieselolja och legalisera införseln till Sverige för privat bruk.

2005/06:Sk388 av Gunnar Axén och Per Bill (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av energibeskattningen i hotell- och restaurangbranschen.

2005/06:Sk416 av Christer Winbäck m.fl. (fp, m, kd, c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en utredning om hur man stimulerar till ett utbyte av hushållsprodukter för att minimera energiåtgången i hushållen.

2005/06:Sk455 av Lars Ohly m.fl. (v):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skatter och miljö.

2005/06:Sk466 av Jörgen Johansson och Agne Hansson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet att genomföra en skyndsam översyn av energiskatten för fordonsindustrin och närliggande verksamheter i syfte att skapa konkurrensneutralitet.

2005/06:Sk470 av Sören Wibe (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inkomsteffekterna och de regionala effekterna av skatteväxlingen.

2005/06:Sk479 av Claes Västerteg (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge svensk hotell- och restaurangnäring lika villkor som övrig tillverkningsindustri gällande energibeskattningen.

2005/06:Sk491 av Yvonne Andersson och Anna Lindgren (kd, m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en avveckling av effektskatten på kärnkraft.

2005/06:Sk492 av Ulf Holm (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utredning om möjligheterna för ett införande av en beskattning av djurförsöken i Sverige.

2005/06:Sk503 av Chatrine Pålsson m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avveckla effektskatten på kärnkraft.

2005/06:Sk513 av Lars U Granberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regional utvärdering av skatteväxling.

2005/06:T494 av Hillevi Larsson och Britt-Marie Lindkvist (båda s):

2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till riksdagen om att införa båtskatt.

2005/06:MJ292 av Lars Tysklind och Cecilia Wigström (båda fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minska sjöfartens luftföroreningar genom att vidta åtgärder för att stimulera elanslutning när fartyg ligger i hamn.

2005/06:MJ351 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp, –):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att låta regeringen utreda eventuella hälsoeffekter av punktskatter på socker och onyttiga fetter.

2005/06:MJ448 av Åsa Domeij m.fl. (mp, -):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en utredning skall tillsättas i syfte att ta fram förslag på en utvidgad växtnäringsskatt som både omfattar handelsgödsel och inköpt foder.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om återföring av jordbruksspecifika miljöskatter till näringen.

2005/06:MJ531 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda energibeskattningen.

2005/06:N307 av Lars Lindblad m.fl. (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om effektskatten på kärnkraft.

2005/06:N338 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att koldioxidskatten för lätt industri på sikt bör höjas och att undantag och nedsättningar från skatten för industrin i högre grad skall villkoras med långsiktiga energiavtal med staten.

2005/06:N380 av Carl-Erik Skårman och Cecilia Widegren (båda m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om snedvridande konkurrensvillkor för livsmedels- och jordbruksnäringen.

2005/06:N436 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om elskatt.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa effektskatten på kärnkraft.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa miljöbonusen för vindkraft.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa koldioxidskattebefrielsen för torv.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa energiskattebefrielsen för torv.

2005/06:N439 av Per Bill m.fl. (m):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de gröna skattehöjningarna.

2005/06:N441 av Per Bill m.fl. (m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en reformerad energibesättning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om principerna för energibesättning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om harmonisering av energiskatter och miljöavgifter i Norden.

2005/06:N476 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om effektskatten.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förhandlingar bör upptas med Danmark och andra exportländer så att kolkraftsproducerad el vid import till Sverige kan beläggas med miljöavgift.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utredningen om energiskatter bör arbeta med inriktning på ett uthålligt skattesystem där goda miljöegenskaper, hög energieffektivitet och hög elproduktion premieras.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU skall kunna fatta beslut om miljöavgifter med kvalificerad majoritet.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om miniminivåer för koldioxidavgifter i EU.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att höja den övre gränsen för när elproducerande vindkraftverk får erhålla s.k. miljöbonus.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att slopa eller kraftigt höja den övre gränsen för när producenter kan konsumera egenproducerad el utan elskatt.